

POD OKIEM JADWIGI

NR 12/ 2025/2026

Gazetka uczniów
Szkoły Podstawowej
im. Świętej Jadwigi
Królowej w Dulowej

<http://www.okiemjadowigi.pl/tag/sw-jadwiga-krolowa/>

Witajcie w nowym numerze naszej szkolnej gazetki!

Minione półrocze w naszej szkole – czas nauki, sukcesów i wspólnych przeżyć

Za nami kolejne półrocze pełne wyzwań, sukcesów i niezapomnianych chwil. Był to czas intensywnej nauki, rozwijania zainteresowań, udziału w konkursach, zawodach sportowych oraz szkolnych uroczystościach. Nie zabrakło również okazji do wspólnej zabawy i integracji.

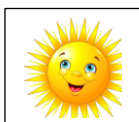
Życie szkolne to jednak nie tylko nauka i obowiązki. W ciągu półrocza odbywały się również dyskoteki, wycieczki, akcje charytatywne i różnorodne wydarzenia integracyjne, które dostarczyły wielu powodów do uśmiechu i pozwoliły budować szkolną społeczność.

Szczególnie intensywny czas mieli uczniowie klas ósmych, którzy przygotowywali się do egzaminów kończących szkołę podstawową. Systematyczna praca, powtórki i próbne egzaminy pozwoliły im lepiej przygotować się do tego ważnego sprawdzianu wiedzy.

Minione półrocze było czasem ciężkiej pracy, rozwijania talentów, osiągania sukcesów i wspólnego przeżywania ważnych chwil. Przed nami czas odpoczynku.

Z okazji rozpoczynających się wakacji życzymy wszystkim Uczniom i Nauczycielom słonecznych, bezpiecznych oraz pełnych radości dni. Niech ten letni czas będzie okazją do odpoczynku, nabrania sił, realizacji marzeń i odkrywania nowych, ciekawych miejsc.!

Do zobaczenia po wakacjach – wypoczęci, pełni nowych sił i gotowi na kolejne wyzwania! Niech wakacje przyniosą wszystkim mnóstwo uśmiechu i energii na kolejny rok szkolny!

Redakcja

<https://www.spdulowa.one.pl/historia-szkoly/>

Rok 2026 - Andrzej Wajda

Ciekawostki z życia Andrzeja Wajdy

Andrzej Wajda to jeden z najwybitniejszych polskich reżyserów, laureat Oscara i twórca takich filmów jak *Kanał*, *Popiół i diament* czy *Człowiek z żelaza*. Oto kilka interesujących faktów z jego życia:

- *Początkowo chciał zostać malarzem. Studiował w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, a dopiero później wybrał reżyserię filmową
- *Ukończył słynną Państwową Wyższą Szkołę Filmową w Łodzi
- *Wyreżyserował blisko 60 filmów fabularnych i dokumentalnych
- *W 2000 roku otrzymał honorowego Academy Awards (Oscara) za całokształt osiągnięć artystycznych
- *W 1994 roku współtworzył Centrum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha w Krakowie, które do dziś jest ważnym ośrodkiem kultury
- *W latach 1989–1991 pełnił funkcję senatora RP
- *Za swoje zasługi został odznaczony m.in. Orderem Orła Białego

***W 2026 roku przypada 100. rocznica urodzin Andrzeja Wajdy, a rok 2026 został ustanowiony Rokiem Wajdy w uznaniu jego ogromnego wkładu w kulturę polską i światową.**

Rok 2026 rokiem Andrzeja Wajdy

Rokrocznie w naszym kraju wybierane są postacie, instytucje czy miejsce, które mają patronować danemu roku. Jednym z tegorocznych patronów jest Andrzej Wajda- najśłynniejszy polski reżyser, znany z wielu filmów, zdobywca Oscara i Złotej Palmy- najważniejszych nagród w świecie sztuki i filmu. To właśnie jego postaci będzie dotyczył ten artykuł.

Andrzej Wajda- reżyser filmowy i teatralny, scenarzysta i scenograf; jeden z najwybitniejszych twórców w historii światowego kina; zdobywca Oscara przyznanego za całokształt twórczości i Złotej Palmy w Cannes za „Człowieka z żelaza”. Autor arcydzieł światowego kina: „Kanału”, „Popiołu i diamentu”, „Popiołów”, „Wesela”, „Ziemi obiecanej”, „Człowieka z marmuru”, „Panien z Wilka”, „Dantona”, „Korczaka”, „Pana Tadeusza” i „Katynia”. Genialny inscenizator teatralny – reżyser m.in. „Biesów”, „Nocy listopadowej” oraz „Zbrodni i kary” wystawianej na deskach Starego Teatru w Krakowie, a potem na scenach całego świata. Syn Jakuba Wajdy, zamordowanego przez NKWD w Charkowie (zbrodnia katyńska). Student krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych i absolwent łódzkiej Szkoły Filmowej. Szef Zespołu Filmowego „X”, prezes Stowarzyszenia Filmowców Polskich, senator RP w latach 1989-1991, inicjator wielu instytucji edukacyjnych i artystycznych – m.in.: Wajda School w Warszawie. Z żoną Krystyną Zachwatowicz-Wajdą fundator Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej „Manggha” w Krakowie, wraz z nią zaangażowany w działania antykomunistycznej opozycji i Solidarności.

Dokładna biografia

Ojcem Andrzeja Wajdy był zawodowy wojskowy Jakub. Matka reżysera, Aniela, pracowała jako nauczycielka. Jego brat Leszek był artystą plastykiem i scenografem. Andrzej Wajda urodził się i początkowo wychowywał w Suwałkach; w 1934 cała rodzina przeprowadziła się do Radomia, co było związane z awansem Jakuba Wajdy na stopień kapitana. Rodzice zapisali go do Publicznej Szkoły Podstawowej nr 15 im. Mikołaja Reja. W 1938 został harcerzem w 20. Radomskiej Drużynie Harcerskiej, gdzie uzyskał rangę zastępowego.

Andrzej Wajda z ojcem rozstał się pod koniec sierpnia 1939, gdy ten wraz z 72 Pułkiem Piechoty opuścił Radom i wziął udział w przygotowaniach do obrony Polski przed niemiecką agresją. Gdy 8 września 1939, tydzień po wybuchu II wojny światowej, Niemcy wkroczyli do miasta, znalazło się ono w granicach Generalnego Gubernatorstwa. Z polityki okupantów wynikał określony przepisami zakaz pobierania przez Polaków nauki w szkole średniej; toteż zamiast podjąć naukę w gimnazjum, Andrzej Wajda zdecydował się na pójście do siódmej klasy szkoły powszechnej. Ukończył ją w czerwcu 1940. Tymczasem jego ojciec, po trafieniu do niewoli radzieckiej w kwietniu 1940, padł ofiarą zbrodni katyńskiej, o czym jego rodzina początkowo nie wiedziała. Ostatecznie Andrzej Wajda rozpoczął dalszą naukę w gimnazjum na tajnych kompletach. Przerwał jednak ją już po pierwszym roku z powodów finansowych; w celu utrzymania rodziny wraz z bratem Leszkiem podejmował pracę zarobkową w Landwirtschaft Zentrale, gdzie pełnił

funkcję magazyniera, a następnie tragarza i pomocnika bednarza. Mimo ciężkiej sytuacji życiowej zainteresował się malarstwem, uczestnicząc w pracach konserwacyjnych i okresowo pobierając nauki w szkole malarskiej w Krakowie. W połowie 1942 wstąpił do Armii Krajowej, gdzie pełnił funkcję łącznika na terenie Radomia. Wczesną jesienią 1943 dowiedział się jednak, że osoby z podziemia, które znał, padły ofiarą zasadzki zastawionej przez radomskie Gestapo. Ukrywał się następnie w Krakowie aż do późnej wiosny 1944, gdy okazało się, że owi żołnierze zostali zamordowani. Wówczas powrócił do Radomia, gdzie zapisał się do Koedukacyjnego Gimnazjum i Liceum dla Dorosłych „Przyszłość”.

W 1946 rozpoczął studia malarskie na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Miał już za sobą kilka prac malarskich, między innymi „Przedmieście Krakowa”. Podczas studiów na ASP dołączył do Grupy Młodych Plastyków, inspirowanej nurtami prymitywizmu, surrealizmu i abstrakcjonizmu. Tam stworzył takie obrazy jak „Mózg hydraulika”, „Las w górach”, „Wschodnie miasto” i „Rajski ptak”. W lipcu 1949 Andrzej Wajda zrezygnował jednak ze studiów na akademii, wraz z Konradem Nałęckim podejmując studia z zakresu reżyserii w Wyższej Szkole Filmowej w Łodzi. Studia ukończył w 1953.

Na początku lat 50. Andrzej Wajda zadebiutował trzema etiudami szkolnymi: fabularnym „Złym chłopcem”, dokumentalną „Ceramiką iłżecką” oraz dokumentalną „Kiedy ty śpisz”. Sam reżyser uznał je za nieudane, co wynikało z amatorskiego wykonania pierwszej z nich, interwencji „koleżeńskiego kolektywu” w przypadku drugiej oraz nietrafionego konceptu trzeciej. Po ukończeniu łódzkiej szkoły filmowej Andrzej Wajda stał się współpracownikiem Aleksandra Forda, pracując przy jego filmach „Młodość Chopina” i „Piątka z ulicy Barskiej”.

Pełnometrażowym debiutem fabularnym reżysera było „Pokolenie” na podstawie powieści Bohdana Czeszki. Film ten, oparty na porzuconym projekcie Forda, został wyprodukowany w 1954 i miał premierę rok później; pojawiła się w nim plejada młodych aktorów, wśród nich Tadeusz Janczar, Roman Polański, Tadeusz Łomnicki i Zbigniew Cybulski. Traktował on o młodych aktywistach Gwardii Ludowej, którzy podczas II wojny światowej organizują konspirację przeciwko hitlerowcom. Na ogólny wydzźwięk filmu przełożyły się dramatyczne przeżycia wojenne części ekipy filmowej z okresu wojny. Z czasem uznano je za otwarcie trylogii wojennej Andrzeja Wajdy. Krytycznie natomiast odnieśli się do niego zarówno aktywiści komunistyczni ze względu na przełamanie przez reżysera schematów socrealizmu, jak i Polacy na emigracji (między innymi Marek Hłasko) z powodu fałszowania historii. Treść Pokolenia ukierunkowana była na edukację do komunizmu, żołnierze Armii Krajowej zostali w nim ukazani w sposób negatywny na tle młodych socjalistów.

Międzynarodowy sukces Andrzej Wajda odniósł dopiero po premierze filmu Kanał, drugiego ogniwa trylogii wojennej, wyprodukowanego w 1956 na podstawie opowiadania Jerzego Stefana Stawińskiego. Ze względu na swoje wybitne walory artystyczne „Kanał” otrzymał Srebrną Palmę na Międzynarodowym Festiwalu Filmowym w Cannes, zapoczątkowując polską szkołę filmową i zwracając uwagę świata na polską kinematografię. Pozycję nowej postaci w światowym kinie reżyser ugruntował trzecią częścią trylogii wojennej, filmem „Popiół i diament” wyprodukowanym w 1958. „Popiół i diament”, ukazawszy się na ekranach kin, wzbudził negatywne reakcje ze strony polskich komunistów, którzy nie dopuścili do jego uczestnictwa w konkursie głównym na Międzynarodowym Festiwalu Filmowym w Wenecji. Mimo to poza konkursem zdobył nagrodę Międzynarodowej Federacji Krytyków Filmowych. Dzięki swym walorom artystycznym oraz wyrazistej grze Zbigniewa Cybulskiego film został uznany za arcydzieło polskiej kinematografii.

W 1959 Andrzej Wajda wyreżyserował kolejny film mierzący się z mitem romantycznego bojownika o wolność: „Lotną”, traktującą o losie polskich ułanów podczas kampanii wrześniowej.

Pierwszym filmem Andrzeja Wajdy w kolejnej dekadzie byli „Niewinni czarodzieje” z 1960. Kolejnym filmem reżysera był „Samson” z 1961 na podstawie powieści Kazimierza Brandysa o młodym Żydzie, który próbuje przetrwać w okupowanej przez Niemców Warszawie. Popularność Andrzeja Wajdy przyczyniła się do tego, że zaczął tworzyć także za granicą. W 1962 nakręcił w Jugosławii „Powiatową Lady Makbet”. W tym samym roku zrealizował nowelę „Warszawa”, wchodzącą w skład filmu nowelowego „Miłość dwudziestolatków”.

Andrzej Wajda stał się ponownie obiektem silnej krytyki za sprawą filmu „Popioły” na podstawie powieści „Popioły” Stefana Żeromskiego. Tematem dzieła są losy polskich szwoleżerów u boku Napoleona Bonaparte. W „Popiołach” główną rolę Rafała Olbromskiego zagrał Daniel Olbrychski, który stał się jednym z wieloletnich współpracowników reżysera. Tragiczna śmierć Zbigniewa Cybulskiego w styczniu 1967 stała się dla Andrzeja Wajdy

punktem wyjścia do opowiedzenia o fenomenie aktora. „Wszystko na sprzedaż”, ukończone w 1968, przerodziło się jednak w trakcie produkcji w bardziej osobistą opowieść o kulisach produkcji filmowej. W trakcie zdjęć do Wszystkiego na sprzedaż wyreżyserował krótkometrażową fantastycznonaukową groteskę filmową „Przekładaniec”. Z gorszym odbiorem spotkała się komedia „Polowanie na muchy” z 1969.

We wrześniu 1970 ukazał się „Krajobraz po bitwie”. Wielkim sukcesem Andrzeja Wajdy stała się „Brzezina” na podstawie opowiadania Jarosława Iwaszkiewicza. „Brzezina” została doceniona za granicą, zdobywając między innymi złoty medal na Międzynarodowym Festiwalu Filmowym w Moskwie. W 1971 Andrzej Wajda zrealizował w niemieckiej Norymberdze film „Piłat i inni”, osnuty wokół wątku śmierci Jezusa Chrystusa z powieści Michaiła Bułhakowa „Mistrz i Małgorzata”.

W 1972 reżyser zajął się adaptacją filmową dramatu Stanisława Wyspiańskiego pod tytułem „Wesele”, która wzbudziła uznanie krytyków. Kolejnym sukcesem była „Ziemia obiecana” na podstawie powieści Władysława Reymonta, której główną tematykę stanowiły namiętności i szalejący kapitalizm w dziewiętnastowiecznej Łodzi. Innym filmem wtedy powstałym jest „Człowiek z marmuru” nazwany kamieniem milowym w historii polskiego kina.

W 1976 nakręcił „Umarłą klasę”, zapis tytułowej sztuki reżysera teatralnego Tadeusza Kantora, a w 1978 – „Zaproszenie do wnętrza” oraz „Bez znieczulenia”. Pod koniec 1979 wyreżyserował film „Dyrygent”. W 1980 w telewizji miał premierę siedmiogodzinny serial „Z biegiem lat, z biegiem dni...”, a w 1981 rozpoczął zdjęcia nad filmem „Człowiek z żelaza”. **Francuski krytyk Michel Perez określił nawet „Człowieka z żelaza” mianem kamienia milowego w historii kina. Ukoronowaniem sukcesu było nominowanie filmu do Oscara oraz przyznanie mu Złotej Palmy w Cannes.** Pod koniec 1981 Andrzej Wajda rozpoczął zdjęcia do filmu „Danton”. Za granicą reżyser zrealizował w 1983 roku film „Miłość w Niemczech”. W 1988 reżyser nakręcił „Biesy”, natomiast w 1990 Andrzej Wajda nakręcił czarno-biały film „Korczak”, który był biografią zamordowanego w Treblince pedagoga Janusza Korczaka.

W ostatnich latach życia Wajda głównie kręcił adaptacje filmowe bądź filmy dokumentacyjne: „Pierścionek z orłem w koronie”, „Nastazja”, „Idiota”, „Wielki tydzień”, „Panna Nikt”, „Andrzej Wajda. Moje notatki z historii”, **„Pan Tadeusz”**, „Kredyt i debet. Andrzej Wajda o sobie”, „Wyrok na Franciszka Kłosa”, „Zemsta”, „Lekcja polskiego kina”, „Jan Nowak Jeziorański. Kurier z Warszawy. 60 lat później 1944–2004”, „Solidarność, Solidarność...”, „Katyń”, „Tatarak”, „Kręć! Jak kochasz, to kręć!”, „Aktorzy przyjechali”, „Wałęsa. Człowiek z nadziei”, „Biesy” po latach”, „Związła kronika czasu”, „Wróblewski według Wajdy”, „Powidoki”, „Edward Hopper. Wykład Andrzeja Wajdy”, „Andrzej Wajda. Moje inspiracje”.

Czterokrotnie żonaty reżyser zmarł 9 października 2016 w Warszawie. Urna z prochami Andrzeja Wajdy została złożona na cmentarzu Salwatorskim w Krakowie.

Filip Kaim, kl.VII

Wielcy, którzy odeszli... Pożegnanie Mistrzów

Edward
Linde-
Lubaszenko

Edward Linde-Lubaszenko urodził się 23 sierpnia 1939 roku w Białymstoku, a zmarł 8 lutego 2026 w Warszawie. Był polskim aktorem teatralnym, filmowym, reżyserem, pedagogiem oraz profesorem sztuk teatralnych.

Uczył się w Liceum nr VI im. Bolesława Prusa we Wrocławiu, gdzie recytował i śpiewał na różnych uroczystościach. Początkowo studiował medycynę, ale porzucił ją na rzecz aktorstwa. W latach 1963-1964 był związany z Teatrem Dramatycznym we Wrocławiu, gdzie wystąpił w roli Joe Blessinga w sztuce *Autobus do Montany* Williama Inge'a i jako dowódca patrolu pruskiego w *Popiołach* Jerzego Broszkiewicza. Później występował w Teatrze im. Juliusza Osterwy w Gorzowie Wielkopolskim oraz w Teatrze Ziemi Opolskiej. W 1977 roku ukończył studia w Wydziale Reżyserii Dramatu w Akademii Sztuk Teatralnych w Krakowie, w której w 1981 został nauczycielem akademickim. Był wykładowcą i dziekanem Wydziału Aktorskiego uczelni w latach 1987-1990, a w 1991 uzyskał tytuł profesora sztuk teatralnych. W latach 1973-2004 był związany ze Starym Teatrem im. Heleny Modrzejewskiej w Krakowie, jako aktor, a także reżyser. Ze Starym Teatrem współpracował aż do 2025. Występował m.in. w *Procesie* Franza Kafki, *Skleпах cynamonowych* Bruno Schulza i w *Wyzwoleniu* Stanisława Wyspiańskiego.

W telewizji debiutował w roli dziennikarza w dramacie psychologicznym Kazimierza Kutza *Ktokolwiek wie...* (1966). Jako aktor wystąpił w kultowych filmach: *Psy* w roli kapitana Stopczyka, *Psy 2*, *Chłopaki nie płaczą*, *Poranek kojota*, *Sztos*, *Sztos 2* i *Róża*.

Na przestrzeni lat zagrał w ponad 70 filmach i ponad 110 przedstawieniach teatralnych. W późniejszych latach swojej kariery był znany z ról w popularnych serialach obyczajowych. Został odznaczony *Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski*, *Złotym Medalem Zasłużony Kulturze Gloria Artis* oraz odznaką *Zasłużony Działacz Kultury*. 14 grudnia 2025 roku zakończył karierę aktorską.

Szymon Bednarczyk, klasa 8

Bożenna (Bożena) Dykiel ,

urodziła się 26 sierpnia 1948 w Grabowie, była polską aktorką o imponującym dorobku filmowym, teatralnym i telewizyjnym.

Występowała m.in. u Andrzeja Wajdy, grała w najważniejszych polskich filmach lat 70. i 80., a ogromną popularność przyniosły jej role w serialach telewizyjnych. Przez ponad 50 lat była jedną z najbardziej charakterystycznych twarzy polskiego aktorstwa.

Jej mężem był Ryszard Kirejczyk, z którym miała dwie córki: Marię (ur. 1979) i Zofię (ur. 1981). Zmarła 12 lutego 2026 w Izabelinie. Została pochowana na cmentarzu Wojskowym na Powązkach w Warszawie.

Ukończyła XLIV Liceum Ogólnokształcące im. Antoniego Dobiszewskiego (obecnie im. Stefana Banacha) w Warszawie. W roku 1971 została absolwentką Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie. W latach 1970–1972 występowała w Studenckim Teatrze Satyryków (STS), a w latach 1972–1985 – w Teatrze Narodowym w Warszawie.

Jej filmowy debiut okazał się zapowiedzią wielkiej kariery. Niewielka, lecz zapadająca w pamięć rola Kasi w „Weselu” Andrzeja Wajdy przyniosła jej nie tylko rozpoznawalność, ale i kolejne propozycje. Wkrótce pojawiła się ponownie u Wajdy w „Ziemi obiecanej”, gdzie jako Mada Müller stworzyła jedną z ciekawszych kobiecych postaci.

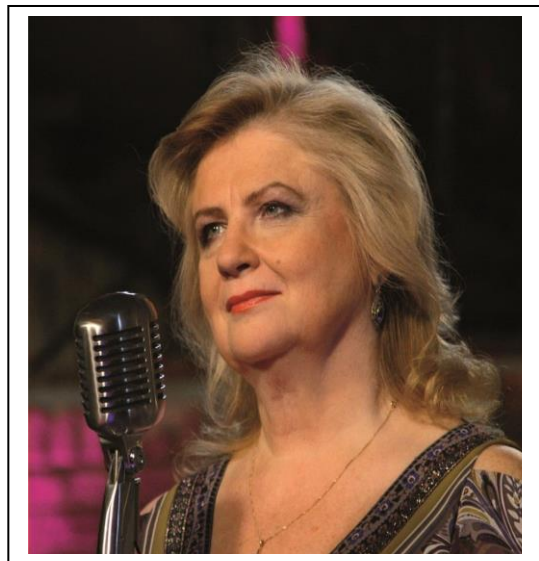
Lista jej ról filmowych z lat 70. i 80. to dziś kanon polskiego kina: „Awans” Janusza Zaorskiego, „Znachor”, „Człowiek z żelaza”, „Przesłuchanie” czy „Wyjście awaryjne”. Z niezwykłą siłą grała kobiety twarde, zasadnicze, obdarzone temperamentem i wewnętrzną prawdą – od więźniarki Honoraty po urzędniczki i bohaterki z „chłopskim rodowodem”.

Po 1989 roku z powodzeniem odnalazła się w nowej rzeczywistości, występując m.in. w filmach „Rozmowy kontrolowane”, „Nic śmiesznego” i „Dzień świra”. Jej role u Marka Koterskiego pokazały, że potrafi być równie wyrazista w komedii absurdu, jak i w dramacie psychologicznym. Z powodzeniem występowała także w serialach telewizyjnych, m.in. „Na Wspólnej”, „Alternatywy 4”, „Dom”, „Złotopolscy”.

Równie mocno zapisała się w historii teatru. Jej Goplana w „Balladynie” Juliusza Słowackiego w reżyserii Adama Hanuszkiewicza przeszła do legendy, także za sprawą brawurowego wjazdu na scenę na motocyklu Honda. Spektakl Teatru Narodowego z 1974 roku wstrząsnął opinią publiczną i do dziś uznawany jest za jeden z najgłośniejszych w historii polskiego teatru. Była członkinią Stowarzyszenia Filmowców Polskich. W 2025 roku odśpiewała swoją gwiazdę w Łódzkiej Alei Gwiazd.

Oliwia Bednarczyk, klasa 8

Stanisława Celińska – wybitna aktorka i artystka polskiej sceny

Stanisława Celińska była jedną z najwybitniejszych i najbardziej cenionych polskich aktorek teatralnych i filmowych. Urodziła się 29 kwietnia 1947 roku w Warszawie w rodzinie o muzycznych tradycjach. Już od najmłodszych lat interesowała się sztuką, a swoje pierwsze doświadczenia sceniczne zdobywała jako dziecko.

W 1969 roku ukończyła Państwową Wyższą Szkołę Teatralną w Warszawie. Debiutowała na scenie rok wcześniej i przez kolejne dekady związana była z wieloma warszawskimi teatrami, między innymi Teatrem Współczesnym, Teatrem Dramatycznym oraz Nowym Teatrem. Dzięki niezwykłemu talentowi i charyzmie

zdołała zdobyć uznanie zarówno krytyków, jak i publiczności.

Karierę filmową rozpoczęła w 1970 roku rolą w filmie „Krajobraz po bitwie” w reżyserii Andrzeja Wajdy. Wystąpiła w wielu znanych produkcjach, takich jak „Noce i dnie”, „Nie ma róży bez ognia”, „Alternatywy 4”, „Kogel-mogel II”, „Pieniądze to nie wszystko” czy „Joanna”. Za swoje kreacje aktorskie była wielokrotnie nagradzana, między innymi prestiżowymi Orłami Polskiej Akademii Filmowej.

Oprócz działalności aktorskiej Stanisława Celińska odnosiła sukcesy jako wokalistka. Jej albumy „Atramentowa...” oraz „Malinowa...” zdobyły ogromną popularność i uzyskały status płyt platynowych. Artystka była ceniona za wyjątkową wrażliwość, ciepło i autentyczność, które sprawiały, że zjednywała sobie kolejne pokolenia słuchaczy i widzów.

Przez ponad pięćdziesiąt lat występowała również w słuchowisku radiowym „Matysiakowie”, stając się jedną z najbardziej rozpoznawalnych postaci polskiej kultury. Jej dorobek artystyczny obejmuje dziesiątki ról teatralnych, filmowych i telewizyjnych, które na trwałe zapisały się w historii polskiej sztuki.

Stanisława Celińska zmarła w maju 2026 roku w wieku 79 lat. Pozostawiła po sobie bogaty dorobek artystyczny i pamięć o niezwyklej osobowości, która przez wiele lat inspirowała i wzruszała Polaków. Jej twórczość na zawsze pozostanie ważną częścią polskiej kultury.

Karolina Paluch, klasa 7

Podróż po Polsce

Niedzica i Zamek

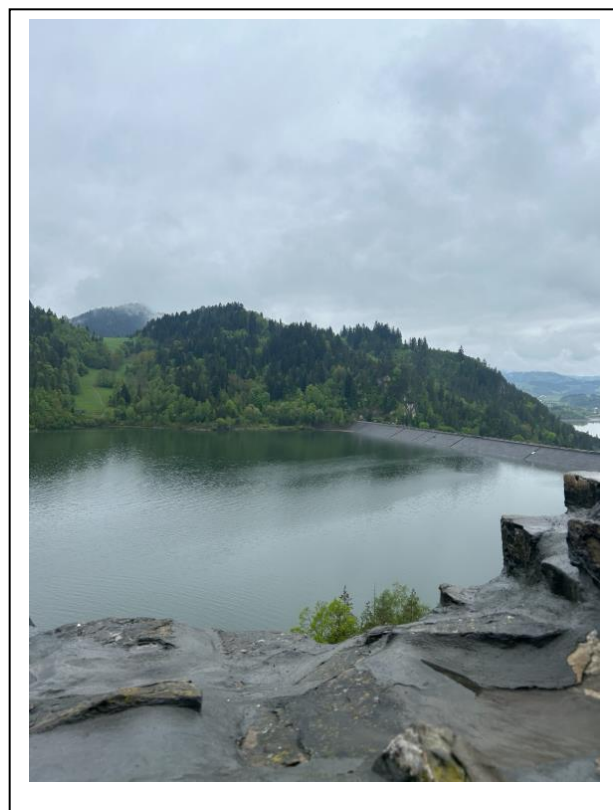
Niedzica jest malowniczą miejscowością położoną nad Jeziorem Czorszyńskim w województwie małopolskim. Największą atrakcją tej miejscowości jest średniowieczny Zamek Dunajec, który wznosi się na wzgórzu nad brzegiem jeziora. Dzięki swojemu wyjątkowemu położeniu i bogatej historii zamek jest jednym z najpiękniejszych zabytków w Polsce.

Historia zamku sięga początku XIV wieku. Budowę rozpoczęto około 1308–1313 roku za panowania króla Karola Roberta z dynastii Andegawenów. Warownia miała strzec północnej granicy Królestwa Węgier oraz ważnego szlaku handlowego prowadzącego z Krakowa do Budapesztu. W kolejnych wiekach zamek był rozbudowywany i przechodził w ręce różnych rodów szlacheckich.

Po zakończeniu I wojny światowej Niedzica znalazła się w granicach Polski. Ostatnimi właścicielami zamku była węgierska rodzina Salamonów, która mieszkała w nim do 1943 roku. Po II wojnie światowej zamek został odrestaurowany i utworzono w nim muzeum. Obecnie opiekę nad zabytkiem sprawuje Stowarzyszenie Historyków Sztuki.

Z Zamkiem Dunajec związanych jest wiele legend. Najbardziej znana opowiada o ukrytym skarbie Inków i tajemniczym kipu – sznurze z węzłkami, który miał wskazywać miejsce ukrycia bogactw. Ta niezwykła historia sprawia, że zamek budzi zainteresowanie zarówno turystów, jak i miłośników tajemnic.

Dziś Zamek w Niedzicy jest jednym z najchętniej odwiedzanych miejsc w Pieninach. Turyści mogą zwiedzać zabytkowe komnaty, podziwiać piękne widoki na Jezioro Czorszyńskie oraz poznawać fascynującą historię tego niezwykłego miejsca. Niedzica jest doskonałym celem wycieczek dla osób zainteresowanych historią, kulturą i pięknem przyrody.

Wąwóz Homole

Wąwóz Homole jest jednym z najpiękniejszych rezerwatów przyrody w Pieninach. Znajduje się w pobliżu miejscowości Jaworki niedaleko Szczawnicy. Wąwóz został utworzony w 1963 roku w celu ochrony wyjątkowych form skalnych, lasów oraz rzadkich gatunków roślin. Przez jego dno płynie potok Kamionka, a wysokie wapienne skały miejscami osiągają nawet 120 metrów wysokości. Wąwóz Homole jest popularnym miejscem spacerów i wycieczek turystycznych, przyciągającym miłośników przyrody i pięknych krajobrazów.

Historia Szczawnicy i Pijalni Wód Leczniczych

Szczawnica jest jedną z najbardziej znanych miejscowości uzdrowiskowych w Polsce. Jej nazwa pochodzi od kwaśnych wód mineralnych, zwanych przez górali „szczawami”. Pierwsze wzmianki o miejscowości pochodzą z XVI wieku, jednak prawdziwy rozwój uzdrowiska rozpoczął się w XIX wieku dzięki Józefowi Stefanowi Szalayowi. To właśnie on przyczynił się do powstania nowych pensjonatów, parków i budynków zdrojowych, dzięki czemu Szczawnica stała się popularnym miejscem wypoczynku i leczenia.

Jednym z najważniejszych miejsc w Szczawnicy jest Pijalnia Wód Leczniczych znajdująca się przy Placu Dietla. Mieści się ona w zabytkowym „Domu nad Zdrojami”, który został wybudowany w 1863 roku z inicjatywy Józefa Stefana Szalaya. Od wielu lat kuracjusze i turyści przyjeżdżają tutaj, aby korzystać z leczniczych właściwości miejscowych wód mineralnych. W Szczawnicy można spróbować kilku rodzajów wód leczniczych, między innymi „Józefina”, „Stefan”, „Jan”, „Józef” i „Helena”. Wody te zawierają cenne składniki mineralne i są wykorzystywane w leczeniu chorób układu oddechowego, pokarmowego oraz w profilaktyce wielu schorzeń. Dzięki swoim właściwościom zdrowotnym przyciągają do Szczawnicy tysiące kuracjuszy z całej Polski.

W 2002 roku zabytkowy budynek pijalni został zniszczony przez pożar. Kilka lat później rozpoczęto jego odbudowę, a w 2008 roku Pijalnia Wód Leczniczych została ponownie otwarta. Odbudowany obiekt zachował swój historyczny wygląd i stał się jednym z symboli Szczawnicy.

Obecnie Szczawnica jest chętnie odwiedzana przez turystów i kuracjuszy. Piękne położenie w Pieninach, lecznicze źródła oraz bogata historia sprawiają, że jest to jedno z najpiękniejszych uzdrowisk w Polsce.

Karolina Paluch, klasa 7

Kącik kulinarny

Koktajl jagodowy

Koktajl jagodowy to doskonały sposób na wykorzystanie sezonowych owoców i przygotowanie smacznego napoju, który przypadnie do gustu zarówno dzieciom, jak i dorosłym. Połączenie jagód z dodatkiem jogurtu i banana sprawia, że koktajl ma delikatną konsystencję i wyjątkowy smak. Jest to propozycja idealna na śniadanie, podwieczorek lub zdrową przekąskę w ciągu dnia. Przygotowanie koktajlu nie wymaga dużego nakładu pracy ani wielu składników, dlatego jest to szybki i prosty przepis, który warto wypróbować.

Składniki (2 porcje)

- 1 szklanka jagód (świeżych lub mrożonych)
- 1 banan
- 1 szklanka jogurtu naturalnego lub kefiru
- 1–2 łyżeczki miodu (opcjonalnie)
- kilka kostek lodu (opcjonalnie)

Przygotowanie

1. Umyj jagody (jeśli są świeże).
2. Obierz banana i pokrój go na kawałki.
3. Wrzuć jagody i banana do blendera.
4. Dodaj jogurt lub kefir oraz miód.
5. Zmiksuj wszystko na gładki koktajl.
6. Przelej do szklanek i podawaj od razu.

Wskazówka: Jeśli lubisz gęstsze koktajle, dodaj mniej jogurtu. Dla bardziej orzeźwiającego smaku możesz dodać kilka listków mięty lub odrobinę soku z cytryny. Smacznego

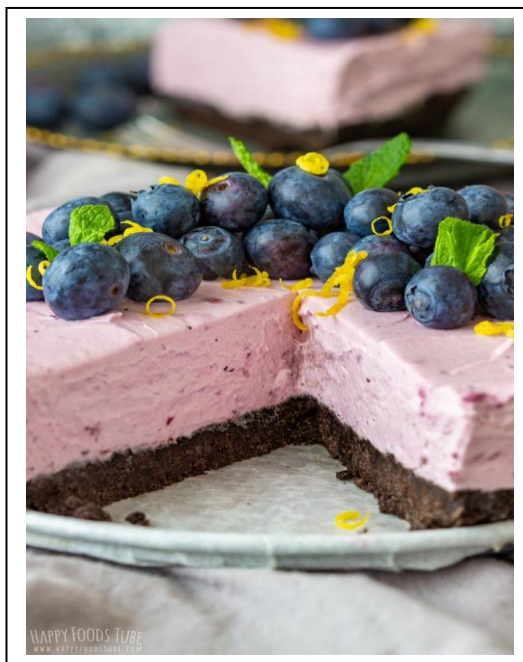

Jagodowy Sernik bez pieczenia!

Delikatny, kremowy i pełen smaku świeżych jagód – ten sernik na zimno to idealny deser na letnie dni. Połączenie aksamitnej masy serowej, owocowej nuty i chrupiącego spodu z ciastek sprawia, że zachwycą nie tylko smakiem, ale i wyglądem. To prosty przepis, który nie wymaga pieczenia, idealny na letnie dni

Weź:

- 100 g ciastek czekoladowych
- 60 g masła
- 600 g jagód
- 4 łyżki soku z cytryny
- 6 listków żelatyny
- 400 g serka śmietankowego
- 500 g twarogu
- 1 łyżeczkę ekstraktu waniliowego
- 100 g cukru pudru
- 200 g śmietany kremówki

Przygotowanie:

Rozpuść masło i wymieszaj z pokruszonymi ciastkami, przełóż do tortownicy o średnicy około 20 cm i dociśnij.

Schłódź. Zmiksuj około 400 g jagód z sokiem z cytryny. Namocz żelatynę w zimnej wodzie. Wymieszaj serek śmietankowy z twarogiem, ekstraktem waniliowym, cukrem pudrem i 200 g jagodowego purée. Odcisnij 4 listki żelatyny, podgrzej je w garnku z 3 łyżkami masy serowej. Rozpuść i dodaj do reszty kremu. Ubij śmietanę kremówkę i wmieszaj ją do masy. Przełóż krem do formy, schłódź.

Odcisnij pozostałą żelatynę, podgrzej ją razem z 2–3 łyżkami purée, rozpuść i połącz z resztą purée. Ostudzoną masę rozprowadź na warstwie serowej. Ułóż na wierzchu resztę owoców i schłódź sernik przez 3 godziny. Wyjmij go z formy i jeśli chcesz, udekoruj jadalnymi kwiatami. Smacznego!

Karolina Paluch klasa 7

Świeżutkie newsy

Polak zdobywa nagrodę za najlepszą reżyserię na Festiwalu Filmowym w Cannes

W dniach 13-24 maja bieżącego roku odbył się 79. Festiwal Filmowy w Cannes. Paweł Pawlikowski (wybitny polski reżyser, scenarzysta, producent filmowy i nauczyciel akademicki) otrzymał od jury tej gali nagrodę za reżyserię jego filmu również z tego roku pt. "Ojczyzna". Jurorzy uhonorowali w tym roku za reżyserię również Javiera Calva i Javiera Ambrossiego za film „La Bola Negra”. Co ciekawe, pan Paweł już kiedyś otrzymał tę nagrodę- w 2018 r. za film „Zimna wojna”. Film „Ojczyzna” kończy jego filmową trylogię.

W latach 90. XX wieku zrealizował dla BBC kilka filmów dokumentalnych. W Wielkiej Brytanii wyreżyserował filmy fabularne „Ostatnie wyjście” (2000) i „Lato miłości” (2004). W latach 2004–2007 wykładał na Oxford Brookes University. Wyreżyserował „Kobietę z piątej dzielnicy” (2011). Międzynarodowe uznanie przyniosły mu filmy „Ida” (2013), „Zimna wojna” (2018) i „Ojczyzna” (2026). Dwa pierwsze zostały nagrodzone Złotymi Lwami na Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni oraz Orłami dla najlepszego filmu. Za „Idę” otrzymał również Oscara dla najlepszego filmu nieanglojęzycznego (pierwszego w dziejach polskiej kinematografii Oscara dla filmu pełnometrażowego).

Gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów w kinematografii!!!

Filip Kaim, kl.VII

„O psie, który jeździł koleją 2”- recenzja

W sierpniu ubiegłego roku w kinach ukazał się sequel filmu „O psie, który jeździł koleją” z 2023 r., który stał się niezwykle popularny zarówno wśród dzieci, jak i dorosłych. Parę lat temu napisałem recenzję pierwszej części tego filmu, do której przeczytania serdecznie zapraszam. W tym artykule opowiem o drugiej części, jej fabule i obsadzie oraz o moich wrażeniach po seansie.

1. Fabuła

Film kontynuuje wątek z pierwszej części, przy czym dodaje parę nowych wątków pobocznych, a co za tym idzie- postaci. Sequel zaczyna się w momencie, kiedy to Zuzia jest w Stanach Zjednoczonych na rehabilitacji po swojej operacji serca (wątek ten głównie jest poruszany w pierwszej części). Lampo (tytułowy pies znany już z pierwszej części) podczas nieobecności swoich właścicieli jest pod opieką dyrektora stacji Maritimska (nazwa nawiązuje do książki Romana Pisarskiego o tym samym tytule). W tym samym czasie przenosimy się do nowych bohaterów, którzy odgrywają istotną rolę w tym filmie. Pewna pracowita kobieta (Kinga) pracująca dla firmy zajmującej się przygotowywaniem i otwieraniem nowych restauracji, ma córkę, ale niestety nie ma dla niej wystarczająco czasu, z czego jest bardzo niezadowolona. Kobieta pyta się swojej córki, co chciałaby dostać na swoje zbliżające się urodziny; dziewczynka odpowiada, że PKPsa (czyli Lampo). Kinga próbuje jej wytłumaczyć, że ten pies ma właściciela i nie jest w stanie jej go dać. Wtedy do akcji wkracza współpracownik tej kobiety- Klemens, który próbuje wynegocjować od taty Zuzi (główniej bohaterki) psa za pokaźną sumę pieniędzy. Ojciec Zuzi zbywa ten telefon z stwierdzeniem, że Lampo jest członkiem rodziny i nie jest na sprzedaż (scena ta wg mnie miała niezwykle przejmujący przekaz), nie wiedząc, że ta rozmowa przyczyni się do dalszych nieszczęść. Wściekły Klemens wynajmuje porywaczy psów, aby porwać Lampo i go sprowadzić do niego za kosmiczną sumę pieniędzy. Co najgorsze, Kinga myśli, że Zuzia i jej rodzice dobrowolnie chcą oddać psa. Następnie już na stacji, gdzie dostali się porywacze, DZIWNYM TRAFEM dyrektor opowiada porywaczom o GPS-ie, który posiada Lampo na obroży. Więc oni wykorzystują to, zrywają obrozę Lampo i porywają go. Gdy dyrektor dowiaduje się o tajemniczej nieobecności psa, w panice przybywa do schroniska i na początku pożycza, a później już adoptuje suczkę tej samej rasy co Lampo- Lunę. Po powrocie Zuzi do kraju odbywa się przyjęcie z tej okazji, na którym pies ma powrócić do Zuzi. Ona jednak od razu orientuje się, że to nie Lampo. Razem z Antkiem (synem dyrektora) i Luną wyrusza w podróż, której celem jest odszukać Lampo. Nie będę zdradzał dalszych szczegółów, aby nie zepsuć Wam seansu.

2. Problematyka i wątki

Głównym wątkiem tworzącym fabułę jest oczywiście porwanie Lampo i jego poszukiwanie. Ale oprócz tego mamy jeszcze parę innych wątków. Jednych z mniej istotnych jest miłość Antka do Zuzi, która ukazuje się przy powrocie Zuzi do Polski oraz w zakończeniu filmu. Uważam, że wątek ten jest z jednej strony wciskany trochę na siłę do filmu, ale również dość oczywisty, gdyż nastolatkom już zdążyli do siebie przywyknąć, a wspólne przygody jeszcze bardziej sprawiły, że są sobie dużo bliżsi. W filmie poruszono również dokładniej bardzo ciekawy wątek porywaczy, ich pokrewieństwa i osobowości. Okazuje się, że są to wuj (ps. Ciemny) i siostrzeniec o imieniu Tadek, który pracuje u swego wuja za ostatnią prośbą matki do swojego brata, jaką było zaopiekowanie i możliwość pracowania jej syna. Ciemny to bezwzględny człowiek bez skrupułów, który dla pieniędzy zrobi wszystko; Tadek do bohatera dynamiczny- na początku stosuje się do poleceń wuja i jest mu we wszystkim wierny, nawet jeśli uważa inaczej, później przechodzi przemianę- przemawia do niego poczucie sprawiedliwości i dobra, co sprawia, że przyznaje się do winy, choć w rzeczywistości nie działał z własnej woli. Wątek Kingi i jej córki, przez którą tak naprawdę wszystko się wydarzyło, nie urywa się nagle po happy endzie. Oczywiście Lampo wraca do Zuzi i wydawałoby się, że dla mamy i córki historia ta nie kończy się dobrze. Nic bardziej mylnego! Otóż: podczas tak naprawdę całej akcji historii dziewczynka przebywa w Londynie w swoim domu, Kinga zaś obiecała jej, że niedługo (od jej przybycia do Londynu) wróci do niej do domu. Niestety, kobieta zbyt przeceniała pracę nad czasem spędzonym z córką, przez co jeszcze na długo nie wróciła do niej. Wszystko odmieniło się po wyjaśnieniu całej sytuacji. Mama Zuzi, rozmawiając z Kingą o jej pracy i córce, nie mogła ukryć, że jest wielce zadziwiona tym, że ona nie ma czasu dla swojej córki, po czym zasugerowała, aby ta wróciła do domu. To właśnie wtedy nastąpiła jej przemiana. W dniu planowanego powrotu do Londynu otrzymała telefon od jednej z wyżej postawionych osób w firmie, która w imieniu jej szefa pogratulowała jej niesamowitej pracowitości i szybkości w otwieraniu kolejnych restauracji, przy czym zaprosiła ją na oficjalną kolację ze wszystkimi najważniejszymi pracownikami. Ku zaskoczeniu tej osoby kobieta odmówiła mówiąc, że to jej córka jest teraz najważniejsza. Córka Kingi bardzo ucieszyła się po jej powrocie. Kinga przeprosiła swoją córkę za to, że nie udało jej się sprowadzić dla niej psa. Dziewczynka odpowiedziała chyba najważniejszymi, najpiękniejszymi i jakże prostymi słowami: „Ważne mam, że jesteś”. Te słowa mogą wzbudzić wzruszenie u niejednej osoby. Najważniejszą więc puentą tego filmu jest fakt, iż **miłości nie da się za nic kupić ani dostać, a najważniejsze, żeby po prostu być.**

3. Obsada:

- Lilianna Zajączkowska- Zuzia
- Maksymilian Zieliński- Antek
- Adam Woronowicz- dyrektor
- Monika Pikuła- Małgorzata (mama Zuzi)
- Mateusz Damięcki- Piotr (tata Zuzi)
 - Krzysztof Dracz- Ciemny
 - Karol Osentowski- Tadek
 - Karol Jankiewicz-Klemens
 - Michalina Łabacz- Kinga

I inni

4. Recenzja

Moim zdaniem film ten, jak i również pierwsza część, zasługuje na to, by go obejrzeć, nie ważne w jakim jest się wieku. Oczywiście głównie jest on skierowany do dzieci- wiadomo, film o psach, przygody, śmieszne momenty. Jednak dorośli czy młodzież w szczególności powinni go zobaczyć, gdyż przekazuje on niezwykle ważne i istotne w życiu człowieka wartości; kto wie- może niektóre osoby po jego obejrzeniu zaczną zastanawiać się nad sobą i nad tym, jaki wymiar mają ich wartości. Filmy na dobrą sprawę ilustrują życie i problemy każdego z nas. Film ogląda się przyjemnie, akcja nie jest wolna, ale na tyle spokojna (a czasem dynamiczna), żeby można było się połapać. Zalecam, aby obejrzeć najpierw pierwszą część, gdyż postacie i sytuacje nie mają swojego wytłumaczenia w sequelu. Świetnie napisany scenariusz i reżyseria (reżyser- Magdalena Nieć). Natomiast jeśli mam porównać obydwa filmy, to uważam, że mimo ciągłości jednej historii w nich opowiadanej, różnią się na pewno przesłaniem, ale też rodzajem. Otóż pierwszy film ma bardziej charakter spokojnej opowieści o (nie)zwykłym życiu- głównie skupia się na problemach ludzkich, dążeniu do dobrobytu, poglądach różnych osób, emocjach towarzyszących chorej i jej rodzinie, trudzie życia codziennego i wartościach takich jak miłość, przyjaźń, wierność, oddanie, poświęcenie, nadzieja, wiara; sprawia to, że film jest bardziej wzruszający. Jest to więc bardziej część psychologiczna, można by rzec. Sequel natomiast ma charakter ekranizacji przygodowej, detektywistycznej i kryminalnej, co bardziej spodoba się młodszej widowni.

Mimo tych kontrastów uważam, że obydwa filmy są na swoją skalę dziełami kina w swej prostocie i przesłaniu. Liczę na kolejną trzecią część, a jeśli się pojawi, ciekawe byłoby zrobienie go znów w innym rodzaju. I wydaje mi się, że mogłyby się wtedy pojawić szczenięta Luny i Lampo 😊.

Mam nadzieję, że spodobał się Wam artykuł i zachęciłem Was do obejrzenia tego filmu. Oczywiście zachęcam do przeczytania mojego poprzedniego artykułu o pierwszym filmie- znajdziecie go w gazetce szkolnej z pierwszego półrocza roku szkolnego 2023/2024. Miłego oglądania!

Filip Kaim, kl.VII

Siedmiu noblistów polskich

Choć niewiele naszych rodaków zostało odznaczonych Nagrodą Nobla, możemy poszczycić się kilkoma Noblami zdobytych przez niesamowite postacie, których sukces wiązał się z wielkim poświęceniem i ciężkim życiem. Takich nagród nasz kraj posiada w sumie osiem- pięć z dziedziny literatury, dwie z dziedziny nauk ścisłych (fizyki i chemii) oraz jedną pokojową. O zdobywcach tych odznaczeń właśnie ten artykuł będzie, ale najpierw trochę o twórcy Nagrody Nobla i samej nagrodzie.

Alfred Bernhard Nobel (ur. 21 października 1833 w Sztokholmie, zm. 10 grudnia 1896 w San Remo) – szwedzki chemik, inżynier, przemysłowiec, wynalazca m.in. dynamitu, fundator Nagrody Nobla. W 1850 udał się do Paryża, gdzie spędził rok, studiując chemię; następnie przeniósł się do Stanów Zjednoczonych, gdzie pracował pod kierunkiem Johna Ericssona. Alfred zaczął eksperymenty z materiałami wybuchowymi i w 1862 otworzył fabrykę nitrogliceryny, szukając sposobu bezpiecznej detonacji tej substancji. W 1863 wynalazł detonator. Dwa lata później udoskonalił detonator poprzez zastosowanie piorunianu rtęci. Odkrył, że substancja nitrogliceryna jest pochłaniana przez ziemię krzemkową, a detonacja powstałej w ten sposób mieszanki jest znacznie bezpieczniejsza i łatwiejsza niż samej nitrogliceryny. Umożliwiło mu to wynalezienie dynamitu w 1867 r. Nowy środek szybko znalazł zastosowanie w budownictwie,

przynosząc Noblowi światową sławę. W latach 70. i 80. Nobel stworzył w Europie sieć fabryk dynamitu. Kontynuował też eksperymenty z materiałami wybuchowymi; w 1875 wynalazł żelatynę wybuchową, a w 1887- balistyt. Poza badaniami nad materiałami wybuchowymi, Nobel pracował również m.in. nad bateriami, żarówkami, telefonem, fonografem, tworzywami sztucznymi, farbami i lakierami oraz kamieniami syntetycznymi. Zarejestrował 355 patentów. **Fakt, iż Nobel – z przekonania pacyfista – zawdzięczał swoją fortunę „narzędziom śmierci”, był dla niego wielkim problemem natury moralnej. W testamencie Nobel ofiarował swój majątek (ponad 30 mln koron szwedzkich) na stworzenie funduszu, z którego dochody miały być dzielone w formie 5 nagród przyznawanych za osiągnięcia w dziedzinie fizyki, chemii, fizjologii lub medycyny, literatury oraz na polu zbliżenia między narodami, rozbrojenia i krzewienia idei pokojowych. Nagrody jego imienia wręczane są co roku 10 grudnia, w rocznicę śmierci.**

Nagroda Nobla – wyróżnienie przyznawane od początku XX wieku za wybitne zasługi dla ludzkości: **naukowe (w dziedzinie fizyki chemii oraz fizjologii lub medycyny), literackie lub w działaniach na rzecz pokoju.** Zostało ustanowione ostatnią wolą fundatora – Alfreda Nobla, szwedzkiego przemysłowca i wynalazcy dynamitu. Początkowo było przyznawane w pięciu dziedzinach, jednak w roku 1968 ustanowiono **dodatkową nagrodę z ekonomii.** Laureaci są wyłaniani corocznie, choć zdarzały się lata bez wyróżnionych. Są nimi osoby żyjące, najwyżej trzy w każdej z dziedzin – oprócz przypadków uhonorowania nagrodą pokojową całych organizacji lub instytucji. **Każdy z laureatów otrzymuje złoty medal i dyplom honorowy. Nagroda Nobla ma także wymiar finansowy:** znaczną kwotę pieniężną (od 2017 dziewięć milionów koron, czyli około 4 mln złotych), aby mógł kontynuować swoje badania lub prace bez konieczności zabiegania o fundusze.

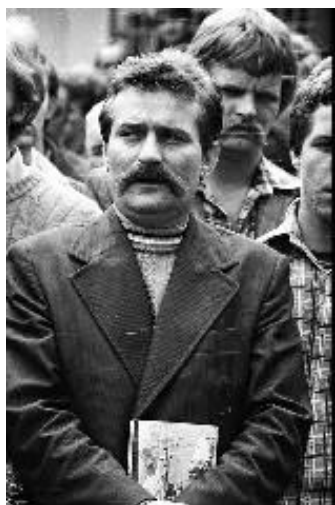
1. Maria Skłodowska-Curie (czyt. Kiri)

Maria Salomea Skłodowska-Curie (ur. 7 listopada 1867 w Warszawie, zm. 4 lipca 1934 w Passy) – polsko-francuska uczona w dziedzinach fizyki doświadczalnej i chemii fizycznej, podwójna noblistka – laureatka Nagrody Nobla z fizyki (1903) i chemii (1911). W 1891 r. wyjechała z Królestwa Polskiego do Paryża, by podjąć studia na Sorbonie (do 1894 kobiety nie mogły studiować na Uniwersytecie Jagiellońskim); następnie pracowała naukowo. Była prekursorką nowej gałęzi chemii – radiochemii. Do jej dokonań należą: rozwinięcie teorii promieniotwórczości, technik rozdzielania izotopów promieniotwórczych oraz odkrycie dwóch nowych pierwiastków – radu i polonu. Z jej inicjatywy prowadzono także badania nad leczeniem raka za pomocą promieniotwórczości. **Nagrodą Nobla została wyróżniona po raz pierwszy w 1903 r. – z fizyki, wraz z mężem Pierre’em Curie i z Henrim Becquerelem, za badania nad odkrytym przez Becquerela zjawiskiem promieniotwórczości. Po raz drugi została nagrodzona w 1911 r. – z chemii za odkrycie**

polonu i radu, wydzielenie czystego radu i badanie właściwości chemicznych pierwiastków promieniotwórczych. Należy do grona pięciu osób, które otrzymały więcej niż jedną Nagrodę Nobla. Wśród nich jest jedną z dwóch, które otrzymały nagrody w różnych dyscyplinach, jedynym uczonym uhonorowanym w dwóch różnych naukach przyrodniczych i (co najważniejsze) **pierwszą kobietą, która otrzymała to wyróżnienie.** Mimo polskiej narodowości i sentymentów do kraju, nigdy nie otrzymała polskiego obywatelstwa. Zmarła w wyniku kontaktu z promieniotwórczymi pierwiastkami. Jest pierwszą kobietą, która spoczęła w paryskim Panteonie w dowód uznania zasług naukowych.

2. Lech Wałęsa

Lech Wałęsa–(ur. 29 września 1943 w Popowie) – polski robotnik, działacz związkowy i polityk, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1990–1995. Dysydent i przywódca opozycji demokratycznej w okresie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, współzałożyciel i pierwszy przewodniczący NSZZ „Solidarność”. Kandydat w wyborach prezydenckich w 1990, 1995 i 2000. Laureat Pokojowej Nagrody Nobla w 1983. Kawaler Orderu Orła Białego. Podjąwszy w 1967 pracę jako elektryk w Stoczni Gdańskiej, został działaczem związkowym. W czasie wydarzeń grudnia 1970 wchodził w skład komitetu strajkowego stoczni. Za działalność związkową był represjonowany przez władze PRL – poddawany inwigilacji, aresztowany, w 1976 został zwolniony z pracy. W sierpniu 1980 odegrał kluczową rolę w negocjacjach, które doprowadziły do zawarcia porozumień sierpniowych – ugody między strajkującymi robotnikami i rządem. Był współzałożycielem ruchu związkowego „Solidarność”, a 17 września 1980 został wybrany na jego przewodniczącego. Po wprowadzeniu stanu wojennego w Polsce 13 grudnia 1981 i delegalizacji „Solidarności”

został ponownie aresztowany, a następnie internowany. Władze PRL chciały skłonić go do współpracy i wykorzystać propagandowo w roli przewodniczącego kontrolowanej przez siebie, nowej „Solidarności”, jednak ten odmówił pertraktacji. Zwolniony z aresztu w listopadzie 1982, kontynuował działalność jako przywódca podziemnej „Solidarności” aż do końca lat 80. W wyborach w 1990 z powodzeniem kandydował na urząd Prezydenta RP, stając się pierwszym w historii prezydentem RP wybranym w wyborach powszechnych. Znany z dużej żywiołowości wystąpień, używał specyficznych zwrotów językowych, które przeniknęły trwale do języka polskiego jako tzw. wałęsizmy. W 2013 Andrzej Wajda wyreżyserował poświęcony mu film biograficzny „Wałęsa. Człowiek z nadziei” (patrz-artykuł o Andrzeju Wajdzie). **5 października 1983 Komitet Noblowski ogłosił decyzję o przyznaniu mu Pokojowej Nagrody Nobla. Lech Wałęsa nie zdecydował się na wyjazd na galę wręczenia nagrody do Oslo w obawie przed problemami z powrotem do kraju. Nagrodę w jego imieniu odebrała żona Danuta wraz z 13-letnim wówczas synem Bogdanem.** Uznany za Człowieka Roku 1981 oraz za jednego ze 100 najważniejszych ludzi stulecia (1999) przez tygodnik „Time”. Za swoją działalność otrzymał szereg odznaczeń, m.in. Prezydencki Medal Wolności, Krzyż Wielki Orderu Łaźni oraz Krzyż Wielki Orderu Legii Honorowej.

3. Henryk Sienkiewicz

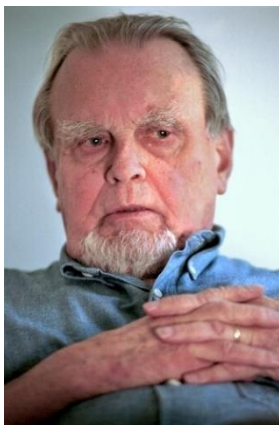
Henryk Sienkiewicz, ps. „Litwos”-(ur. 5 maja 1846 w Woli Okrzejskiej, zm. 15 listopada 1916 w Vevey) – polski nowelista, powieściopisarz epoki pozytywizmu i publicysta; laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury (1905) za całokształt twórczości, jeden z najpopularniejszych polskich pisarzy przełomu XIX i XX w. W 1869 debiutował jako dziennikarz. „Przegląd Tygodniowy” wydrukował jego recenzję sztuki teatralnej, a „Tygodnik Ilustrowany” zamieścił rozprawkę historyczno-literacką o Mikołaju Sępie Szarzyńskim. Sienkiewicz pisał pod pseudonimem „Litwos” do „Gazety Polskiej” oraz „Niwy”. W 1873 objął w „Gazecie Polskiej” stały felieton Bez tytułu, a w 1875 cykl Chwila obecna. Od 1874 prowadził dział literacki w „Niwie”. Bardzo dużo podróżował po świecie, skąd brał pomysły na powieści (np. „W pustyni i w puszczy”). W odcinkach na łamach „Słowa” od 2 maja 1883 do 1 marca 1884 pod tytułem „Ogniem i mieczem”. Była jednocześnie drukowana w warszawskim „Słowie” i krakowskim „Czasie”. Druga połowa lat osiemdziesiątych i początek lat dziewięćdziesiątych to dla pisarza okres

bardzo wytężonej pracy nad kilkoma powieściami. Wkrótce autor rozpoczął pracę nad kolejną częścią Trylogii – „Potopem”; tytuł odnosił się do potopu szwedzkiego. Także ta powieść była drukowana w odcinkach w „Słowie” – (od 23 grudnia 1884 do 2 września 1886). Był to trudny okres w życiu pisarza, gdyż w tym czasie zmarła jego żona Maria Sienkiewiczowa. Mimo to, powieść szybko podbiła serca czytelników i utwierdziła jego literacką pozycję. Po śmierci żony pisarz udał się w podróż do Konstantynopola (przez Bukareszt i Warnę), z której pisał korespondencje. Po powrocie do Warszawy wydał trzecią część Trylogii – „Pana Wołodyjowskiego”. I ta powieść ukazała się w „Słowie” (od maja 1887 do maja 1888). Trylogia wyniosła Sienkiewicza na szczyty popularności i uczyniła z niego najpopularniejszego polskiego pisarza. Od 1896 pisarz rozpoczął prace nad nową powieścią Krzyżacy, którą ukończył po czterech latach w 1900. **W 1905 otrzymał nagrodę Nobla za całokształt twórczości. W przemówieniu wygłaszanym z tej okazji Sienkiewicz mówił, że zaszczyt ten jest szczególnie cenny dla syna Polski. Głoszono ją umarłą, a oto jeden z tysięcznych dowodów, że żyje. Dodał też Głoszono ją podbitą, a oto nowy dowód, że umie zwyciężać.**

4. Władysław Stanisław Reymont

Władysław Stanisław Reymont, (ur. 7 maja 1867 w Kobielach Wielkich, zm. 5 grudnia 1925 w Warszawie) – polski pisarz, prozaik i nowelista. Laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1924 za czterotomową epopeję chłopską „Chłopi”. Jeden z najwybitniejszych i najważniejszych pisarzy w dziejach literatury polskiej. Jeden z głównych przedstawicieli realizmu z elementami naturalizmu w prozie Młodej Polski. Niewielką część jego spuścizny stanowią wiersze. Życie Reymonta od początku nie było proste- urodził się w ubogiej rodzinie, często brakowało mu pieniędzy nawet na chleb i wodę. 13 lipca 1900 Reymont uległ wypadkowi kolejowemu. Trafił do szpitala z dwoma złamanymi żebrami, jednak w raporcie lekarskim napisano, że pisarz ma 12 złamanych żeber oraz inne kontuzje ciała i nie wiadomo, czy będzie nadal zdolny do pracy umysłowej. Wysokie odszkodowanie w wysokości 38 500 rubli pomogło mu zdobyć niezależność finansową. **13 listopada 1924 Reymont otrzymał Nagrodę Nobla za powieść „Chłopi”, ale nie zdołał jej osobiście odebrać z uwagi na zły stan zdrowia.** Mimo, że jest noblistą, nie napisał bardzo dużo powieści. Jednak wśród tak niewielkiej grupy można odnaleźć takie perełki jak „Ziemia obiecana”, wymienieni „Chłopi”, „Komediantka” czy ostatnia powieść pisarza- „Bunt”.

5. Czesław Miłosz

Czesław Miłosz (ur. 30 czerwca 1911 w Szetejniach, zm. 14 sierpnia 2004 w Krakowie) – polski poeta, prozaik, eseista, historyk literatury, tłumacz, dyplomata. Laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury (1980); profesor Uniwersytetu Kalifornijskiego w Berkeley. Kawaler Orderu Orła Białego. Uznawany za najwybitniejszego polskiego poetę XX wieku. W latach 1951–1993 przebywał na emigracji, do 1960 we Francji, następnie w Stanach Zjednoczonych; w Polsce do 1980 obłożony cenzurą. Przed II wojną światową był poetą katastroficznym, uderzającym w ton wizyjny stylizacją na głos starotestamentowych proroków. Od innych twórców formacji Żagary odróżniał go kult klasycystycznych rygorów. Po wojnie jego poezja stała się bardziej intelektualna; wiązała się z ambicjami odbudowania trwałych wartości europejskiej kultury, sumienia i wiary. Literaturę pojmował wówczas jako drogę do ocalenia po klęsce poczucia człowieczeństwa. W latach 70. zaczęła w niej dominować tematyka religijna i kontemplacyjna. Jego książki zostały przetłumaczone na 44 języki. **Poeta otrzymał Literacką Nagrodę Nobla za całokształt twórczości. 9 października 1980 r. poeta obudzony został o czwartej nad ranem przez szwedzkiego dziennikarza, który dzwonił z wiadomością o przyznaniu mu Nobla. „To nieprawda” – powiedział Miłosz i wrócił do łóżka. Na zorganizowanej przez jego wydział konferencji prasowej Miłosz, proszony o jakikolwiek komentarz polityczny ironizował, że „zdobywca Nobla niekoniecznie jest członkiem inteligentnym”, a 200 tys. dolarów nagrody przeznaczy na zakup farmy i założenie tam plantacji marihuany. Rok później przyjechał do kraju, gdzie jego utwory zostały już oficjalnie wydane (choć część z nich ocenzone, a część mogła się nadal ukazywać tylko w wydaniach podziemnych). Stały się one natchnieniem dla rozwijającej się opozycji politycznej.**

6. Wisława Szymborska

Wisława Szymborska (ur. 2 lipca 1923 w Prowencie, obecnie część Kórnik, zm. 1 lutego 2012 w Krakowie) – polska poetka, eseistka, krytyczka, tłumaczka, felietonistka; laureatka Nagrody Nobla w dziedzinie literatury (1996), dama Orderu Orła Białego. Od 1929 Wisława Szymborska mieszkała w Krakowie, gdzie debiutowała w 1945 na łamach „Dziennika Polskiego” wierszem „Szukam słowa”. W 1952 w Spółdzielni Wydawniczej „Czytelnik” wydała pierwszy tom poetycki „Dlatego żyjemy”, w tym samym roku została członkinią Związku Literatów Polskich. W latach 1953–1966 była kierowniczką działu poezji tygodnika „Życie Literackie”, następnie w latach 1967–1981 publikowała w nim felietony „Lektury nadobowiązkowe”, które pisała do 2002. W 1983 nawiązała współpracę z „Tygodnikiem Powszechnym”. Współzałożycielka Stowarzyszenia Pisarzy Polskich (1989), członkini Polskiej Akademii Umiejętności (1995). Od 1988 była członkinią PEN Clubu, a od 2001 członkinią honorową Amerykańskiej Akademii Sztuki i Literatury. **Przyznano jej Nagrodę Nobla w dziedzinie literatury (9 grudnia 1996 r.).**

7. Olga Tokarczuk

Olga Tokarczuk (ur. 29 stycznia 1962 w Sulechowie) – polska pisarka, eseistka, scenarzystka, psycholożka. **Jest laureatką Nagrody Nobla w dziedzinie literatury za rok 2018 (nagroda przyznana w 2019 r.)** i laureatką The Man Booker International Prize 2018 za powieść „Bieguni” oraz dwukrotną laureatką Nagrody Literackiej Nike (2008 i 2015) za powieści „Bieguni” i „Księgi Jakubowe”, a także pięciokrotną laureatką Nagrody Literackiej Nike Czytelników (1997, 1999, 2002, 2008 i 2015) za zbiory opowiadań i powieści „Prawiek i inne czasy”, „Dom dzienny, dom nocny”, „Gra na wielu bębenkach”, „Bieguni” i „Księgi Jakubowe”. Została odznaczona Srebrnym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”, Odznaką Honorową Złota „Zasłużony dla Województwa Dolnośląskiego”, Odznaką Honorową Powiatu Kłodzkiego oraz Medalem Senatu RP. W Norwegii uhonorowana tytułem Arne Næss. Tokarczuk zadebiutowała w

roku 1979 dwoma krótkimi opowiadaniem o tytułach „Świąteczne zabijanie ryby” i „Moi przyjaciele”. Ukazały się one w piśmie młodzieżowym „Na przełaj”. Młodzieńcze utwory prozą pisarka opublikowała pod pseudonimem Natasza Borodin. W następnych latach Tokarczuk publikowała recenzje i wiersze w prasie, m.in. w „Radarze”, „Życiu Literackim”, „Mandragorze”. Aż w roku 1989 wydała arkuś poetycki „Miasto w lustrach”. W roku 1994 Tokarczuk opublikowała debiutancką powieść – „Podróż ludzi Księgi”. Książka ukazała się nakładem wydawnictwa Przedświt i zdobyła nagrodę Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek. Rok później Tokarczuk została członkinią Stowarzyszenia Pisarzy Polskich. Jest Honorową Obywatelką Miasta i Gminy Bardo, Nowej Rudy, Wrocławia, Warszawy oraz Krakowa. Od września 2025 roku pełni funkcję honorowej wiceprezeski PEN International.

Filip Kaim, kl.VII

Święta Jadwiga Królowa Polski

- Święta Jadwiga Królowa Polski
- Serce pełne troski
- Poświęcenie dla drugiego człowieka.
- Troska o cierpiących, szerzenie miłości.
- Dziedzictwo chwały i dobroczynności.

Szkoła Podstawowa w Dulowej przyjęła imię Świętej Jadwigi Królowej 15 czerwca 1998 roku, spośród wielu propozycji w miejsce dotychczasowej patronki Hanki Sawickiej. Uchwała weszła w życie z mocą obowiązującą od 1 stycznia 1999 roku.

Jadwiga Andegaweńska

Mimo, że została królem Polski mając zaledwie 10 lat, to świetnie władała

królestwem. Była bardzo wykształcona i miała wielkie serce. Pomagała swoim poddanym, jak tylko mogła. Zawsze kierowała się ich dobrem. Chociaż zmarła w bardzo młodym wieku, to została zapamiętana jako wspaniała postać. Jadwiga jest również patronką naszej szkoły.

„Święta Jadwigo, ucz nas miłości i mądrości”

Jan Paweł II

Jadwiga Andegaweńska urodziła się między 3 października 1373 a 18 lutego 1374 w Budzie. Dokładna data urodzin Jadwigi nie jest znana, ponieważ nie została odnotowana w żadnych źródłach historycznych i jest podawana na podstawie źródeł pośrednich. Była królem Polski z dynastii Andegawenów, pierwszą żoną Władysława II Jagiełły, apostołką Litwy i świętą Kościoła katolickiego. Przez wiernych czczona jako patronka Polski.

Dzieciństwo królowny

Król Węgier i Polski, Ludwik Węgierski i Elżbieta, księżniczka bośniacka, mieli trzy córki. Król planował oddać koronę węgierską – Marii, Katarzynie - polską, a najmłodszą córkę Jadwigę wydać za mąż w celu zawarcia sojuszu z Austrią.

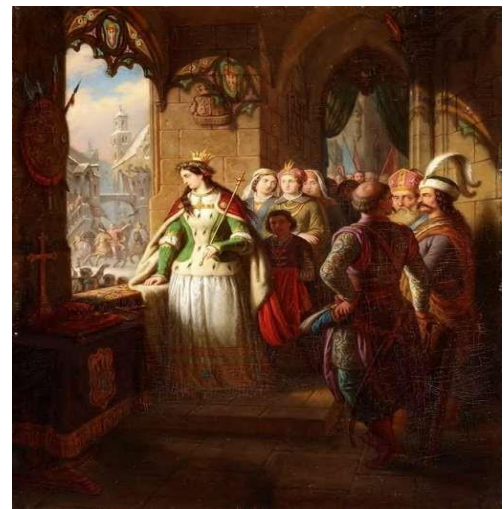

Jadwiga w wieku 4 lat została zaręczona z Wilhelmem Habsburgiem i w 1378 roku przeniosła się chwilowo do Wiednia. W tym samym roku zmarła jej najstarsza siostra Katarzyna, którą wyznaczono do objęcia tronu w Królestwie Polskim. Zmiana sukcesji spowodowała, że początkowo Jadwiga miała objąć tron węgierski, a jej siostra Maria polski.

Śmierć króla i objęcie tronu

Król Ludwik Węgierski zmarł w 1382 roku.

Elżbieta Bośniaczka wbrew woli króla zdecydowała, że tron węgierski i polski przejmie Maria. Polscy panowie nie chcieli jednak uznać Marii za królową Polski. Zażądali, aby Jadwiga przybyła do Krakowa i objęła tron w Królestwie Polskim. Dziesięcioletnia królewna miała zostać wydana za księcia litewskiego Władysława II Jagiełłę - zrywając zaręczyny z Wilhelmem Habsburgiem.

„Chrzest Litwy”
Jan Matejko.

Niedoszły ślub

Królowa Jadwiga żywiła uczucia do Wilhelma Habsburga i nie chciała zrywać zaręczyn. Jednak polska szlachta sprzeciwiała się objęciu tronu przez przedstawiciela Habsburgów. Wilhelm próbował dopełnić małżeństwa, przybywając do Krakowa. Próbował dotrzeć do ukochanej, lecz został zatrzymany i wygnany z zamku.

W momencie wypędzenia Wilhelma Jadwiga próbowała opuścić zamek i dołączyć do ukochanego, rąbiąc drzwi toporem.

Król i królowa

Jadwiga została koronowana 16 października 1384r. przez arcybiskupa gnieźnieńskiego na króla Polski. Według zapisków Jana Długosza, jej koronacja została ciepło przyjęta zarówno przez szlachtę, jak i poddanych. Jadwiga koronowana została na króla, nie królową. Król był oficjalnym tytułem władcy Polski. Jadwigę można więc tytułować zarówno tytułem króla Polski, jak i królowej.

"Zaprawdę nadzwyczajnym widowiskiem był ów wjazd niedorosłego dziewczęcia, samego bez matki, otoczonego tylko wspaniałym dworem, wiedzonego przez sędziwe duchowieństwo, urzędników poważnych (...)

Kraj w Jadwidze, w "młodym królu" swym, w dziewicy zachwycającej pięknnością, której sam wiek dodawał uroku widział zbawcę i zesańca Bożego."...

"Okazywała rozsadek i dojrzałość mimo młodego wieku, cokolwiek mówiła albo czyniła, wykazywało jakby sędziwego wieku powagę. "...

"Rzecz wątpliwa, czy królowa przybywając do kraju cokolwiek umiała po polsku, ale to pewne, że ten język wkrótce sobie przyswoiła, że wiele ksiąg pobożnych tłumaczyć kazała i że za jej czasów na Wawelu po raz pierwszy dało się słyszeć publicznie polskie Słowo Boże. Ręką jej szyte ozdoby do kościołów, liczne dla nich ofiary dowodzą pobożności wielkiej (...)"

Kronika Jana Długosza

Cechy królowej

Królowa lubiła muzykę, tańce i śpiew. Czytała uczone książki i opiekowała się nauką, myśląc o odnowieniu

uniwersytetu w Krakowie. W testamencie zapisała swoje klejnoty na odbudowę i rozbudowanie krakowskiego uniwersytetu. Jej wolę wykonał król Władysław Jagiełło i dlatego uczelnia ta do dziś nosi jego imię. Aktywność Jadwigi przejawiała się też w działalności charytatywnej. Opiekowała się biednymi i chorymi, nie żałując pieniędzy na utrzymanie szpitali dla ubogich. Królowa zadziwiała swoją urodą, a tym, co wyróżniało Jadwigę, był jej wzrost — miała 170-175 centymetrów — rude włosy i niezwykła osobowość. Była szlachetna, sprawiedliwa i dobra. Nie okazywała nikomu pychy, gniewu czy niechęci. Wykształcenie królowej było znacznie wyższe niż przeciętnie spotykane na dworach polskich. Mówiła od dzieciństwa kilkoma językami, umiała pisać i czytać, znała również język polski.

Polska za czasów Jadwigi

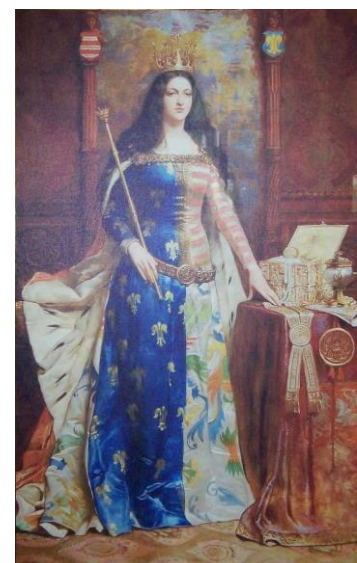

Polska pod panowaniem Jadwigi i Władysława II Jagiełły była jednym z silniejszych mocarstw Europy. Sojusz z Litwą uzyskany poprzez małżeństwo i wsparcie Węgier, rządzonych przez jej siostrę, pozwoliło na skupienie się na wewnętrznych problemach za czasów jej panowania. Odnowiono Akademię Krakowską, wybudowano wiele szpitali i wspierano kulturę polską.

Odnowienie Akademii Krakowskiej

Akademia Krakowska powstała w 1364 roku i działała początkowo pod nazwą Studium Generale. Do funkcjonowania uczelni wymagana była zgoda papieża i biskupa gnieźnieńskiego. W 1370 roku król Kazimierz Wielki zmarł, a jego następca Ludwik Węgierski nie był zainteresowany rozwojem Akademii Krakowskiej.

Królowa Jadwiga oddała wszystkie swoje klejnoty, aby odnowić Akademię Krakowską. Postarała się także o zezwolenie od Stolicy Apostolskiej na dalsze jej prowadzenie i rozbudowę. Akademia zaczęła ponownie funkcjonować dopiero po jej śmierci w 1400 r.

Skuteczna dyplomacja

Jadwiga była oddana Polsce i dbała o jej bezpieczeństwo. Prowadziła korespondencję z Krzyżakami i interweniowała w przypadku ich zbrojnych wypraw na Litwę. W 1397 roku spotkała się osobiście z wielkim mistrzem krzyżackim, Konradem von Jungingenem, aby omówić problemy dotyczące obu stron. Była w dobrych relacjach ze swoją siostrą Marią i omawiała z

nią sprawy polsko-węgierskie.

Pozostawała w kontakcie z papieżem Urbanem VI, a następnie z Bonifacym IX – dzięki temu skutecznie przeciwdziałała m.in. intrygom krzyżackim.

Pusty tron

Królowa Jadwiga zaszła w ciążę w 1399 roku, po 13 latach małżeństwa z Władysławem II Jagiełłą. Uradowany wieścią król zaprosił papieża Bonifacego IX, innych królów i książęta na chrzciny dziecka.

Królowa urodziła córkę Elżbietę Bonifację 22 czerwca 1399 roku. Poród był bardzo trudny, a komplikacje z nim związane doprowadziły do tragedii. 13 lipca 1399 roku zmarło dziecko, a kilka dni później odeszła także królowa.

Śmierć królowej

Królowa Jadwiga zmarła 17 lipca 1399 roku, najprawdopodobniej w wyniku poważnej infekcji zakażenia połogowego. Władczyni została pochowana dwa dni później i spoczęła w katedrze wawelskiej. Oryginalny nagrobek został zniszczony podczas przebudowy katedry.

Upamiętnienie

Królowa Jadwiga jest patronką Polski i świętą Kościoła katolickiego. Jest patronką niektórych miast (np. Tczewa, Inowrocławia i Radomska) i placówek oświatowych, w tym naszej szkoły. W Polsce możemy znaleźć ulice, place i mosty nazwane jej imieniem, a także wiele pomników ją przedstawiających. Kanonizacja królowej Jadwigi była pierwszym aktem kanonizacji na ziemi polskiej. Uroczystość odbyła się 8 czerwca 1997 roku w krakowskim parku miejskim – Błoniach.

„Kiedy dni Piastów przecinał się wątek,
A prawo berła w Hedwidze złączone,
Na ten jedynie krwi nam lubej szczątek Oczy Polaków
były obrócone.

..... To życie tylu
wslawione cnotami,

Śmierć nielitosna zbyt wczesnie przerywa,
A Polak grób jej oblewając łzami,
Piękną Hedwigę dotychczas wspomina.”

Julian Ursyn Niemcewicz *Śpiewy historyczne*, 1816

Zuzanna Wąsiel, klasa 6

Legendy, w których ziarnko prawdy się kryje...

Drodzy czytelnicy! W tym artykule opowiem o kolejnej legendzie z tego cyklu. Pewnie nieraz słyszeliście o postaci, jaką jest pan Twardowski- słynny bohater legend, alchemik osądzany o konszachty z diabłem, ale także bohater ballady Adama Mickiewicza pt. „Pani Twardowska”, która znajduje się w podręczniku szkolnym. O nim właśnie ta legenda, która właściwie jest zbiorem wszystkich legend krążących o tej fascynującej postaci, której przygody i poczynania są raczej zmyślane, sama postać zaś była najprawdopodobniej prawdziwa, co właśnie jest naszym ziarnem prawdy.

Zapraszam do przeczytania...

Przypominam, że to tylko legenda, co znaczy, że te wydarzenia nie zdarzyły się naprawdę.

Wiele wieków temu w Krakowie żył pewien szlachcic. Nazywał się Jan Twardowski. Był on człowiekiem wykształconym, kochał książki i naukę. Interesowała go magia i alchemia, jednak po wielu latach badań uznał, iż czary nie są możliwe bez udziału sił nadprzyrodzonych. Odnalazł więc Twardowski w swoich księgozbiorach tomy o przywoływaniu diabłów i zastosował znajdujące się w nich wskazówki. Po odprawieniu rytuałów świece w komnacie, w której przebywał uczony, przygasły, a oczom Twardowskiego ukazał się wysoki, szczupły i ubrany na czarno diabeł.

Czart spojrzał na człowieka i uśmiechnął się, przebiegle odsłaniając swoje ostre zęby. Odczytał myśli uczonego i wiedział, że zyskał właśnie kolejną duszyczkę do swoich piekielnych kotłów. Zapytał więc:

- Czym mogę służyć panie Twardowski?

Twardowski opowiedział krótko o swoich badaniach nad magią i pragnieniu czynienia prawdziwych czarów. Czart zapewnił, iż marzenia człowieka już niedługo się spełnią. Wystarczy tylko podpisać diabelski cyrograf na mocy którego Twardowski miał oddać swoją duszę czartowi. Szlachcic przejrzał zamiary biesa i tak rzekł:

- Oferta twoja diable jest wielce szczodra. Pozwól, że skrócę twoje oczekiwania na moją duszę i dodam do cyrografu zapis, iż będziesz mógł mnie zabrać jak tylko zjawię się w Rzymie. Długo nie będziesz czekał, bo za kilka tygodni planuję odbyć pielgrzymkę do tego miasta.

Czart wielce się ucieszył z dodatkowego zapisu i z tego, że już niedługo zdobędzie nową duszę. Nie wiedział jednak, że Twardowski wcale nie ma zamiaru odwiedzania Rzymu. Chwilę później cyrograf został podpisany przez obie strony. Diabeł miał służyć człowiekowi w czynieniu każdej magii jaką ten tylko sobie wyduma. Zacierał ręce bo zadanie powinno być niezwykle proste i przyjemne. Dusze ludzkie są przecież krnąbrne, chciwe i złe, a szlachcic na pewno wykorzysta diabelską magię do niecných celów.

Twardowski z nowymi mocami ruszył w podróż po Rzeczpospolitej. Magią stworzył ogromnego koguta, którego dosiadał jak rumaka i odwiedzał polskie wioski i miasta. Jakież było zdziwienie diabła, kiedy czarownik zaczął używać diabelskich mocy do czynienia dobra.

Mistrz w magiczny sposób leczył ludzi i zwierzęta. Raz nawet zjawy z domu burmistrza Bydgoszczy przepędził, a samego włodarza cudownie odmłodził. Rosły więc bogactwo i sława Twardowskiego w Rzeczypospolitej. Pewnego dnia sam król Zygmunt II August wezwał go do siebie i poprosił go o pomoc w przywołaniu ducha zmarłej królowej. Czarnoksiężnik oczywiście zadaniu podołał przywołując obraz kobiety na jednym z pałacowych lusterek, czym ogromną łaskę u króla uzyskał. Pewnego roku, na zamku w Pieskowej Skale, Twardowski prezentował właścicielowi zamku swoje magiczne zwierciadło i czarnoksiężskie sztuczki. Podczas tej gościny, Twardowski postanowił się zabawić i niecnie wykorzystać w tym celu diabła. Rozkazał mu przyniesienie z Doliny Prądnika potężnej, ostro zakończonej skały. Diabeł się krzywił, ale w końcu spełnił żądanie Twardowskiego. Długo szukał odpowiedniej skały, a gdy wreszcie przytaszczył ją do stóp zamku, czarnoksiężnik rozkazał mu ustawienie jej sztorcem do góry. Skała ta przetrwała do dziś i jest nazywana Maczugą Herkulesa. A miejscowa ludność zwie ją również Sokolą Skałą.

Złościł się diabeł bo minęły już nie tylko tygodnie od dnia podpisania umowy, ale i miesiące, i lata. Twardowski zaś, ani myślał do Rzymu się udać. Myślał więc czart i myślał, aż wpadł na pomysł. Przemienił się w chłopca i przyszedł do Twardowskiego z prośbą o pomoc w uzdrowieniu niby to chorej matki. Czarnoksiężnik oczywiście zgodził się pójść z wieśniakiem do pobliskiej gospody, gdzie miała leżeć chora kobieta.

Kiedy tylko przekroczyli próg karczmy diabeł przybrał swoją prawdziwą postać, zaczął się głośno śmiać i rzekł:

- Mam Cię teraz panie Twardowski. Dusza twa do mnie należy. Warunków umowy w końcuś dotrzymał. Karczma ta Rzym się nazywa!

Czarnoksiężnik zbłądł i zaczął przeklinać swoją nieuwagę. Jednak działać trzeba szybko, bo diabeł już go porwał w górę i wysoko nad ziemią do piekła niesie.

Sprawa poważna, z diabłem nie ma już żartów, postanowił więc Twardowski modlitwę do Matki Świętej odmówić. Już po pierwszych słowach czart widocznie osłabł. Kiedy modlitwa dobiegała końca diabeł cierpiał już takie katusze, że krzyknął i upuścił swoją zdobycz, a potem do piekła uciekł.

Tak się stało, że w tym momencie akurat przelatowali nad księżycem i tam właśnie spadł Twardowski. Podobno siedzi tam do dnia dzisiejszego i tęsknie obserwuje Ziemię i ukochaną Rzeczpospolitą.

Bibliografia:

- www.bajkowyzakatek.eu

Filip Kaim, kl.VII

LICZBA PI – tworzymy konkursowe opowiadania

Był **piękny piątkowy** poranek w **Biskupinie**. Budzik zadzwonił **pierwszy** raz, ale **piegowaty** Piotruś Pilaszek **przysypiał** sobie jeszcze pod **piracką pierzyną** z **kapitanem Pierrotem**. Dopiero, gdy **zapiał pierzasty** kogut, **chłopiec** wstał i **pośpiesznie** zdjął **piżamę** w **kapibary**. Był gotowy w **piętnaście** minut.

W holu już **gapił** się na niego **pilnujący** drzwi **piesek Pimpek** rasy **pinczer**. Pupil na widok **Piotrka** zaczął **piszczeć** z radości i **popisywać** się swoją **piszczącą piłeczką** w **kapitańskie** wzory. Piłka pękła z **piekielnym piskiem**. **Pimpuś** **wpierw pochlipsiał**, ale po chwili przyniósł z **piwnicy** kolejną **piszczałkę**. **Chłopina** **pieścił pieseczka**, aż ten się **uśpił**. Później zjadł kilka **pierniczków** wyjętych ze **spizarni** i **wypił** mleko. Na **piekarniku** zobaczył **przypiętą** na **pinezce** papierową kartkę, na której **napisane** było: „Weź z **fortepianu** **pieniążki**, żeby **kupić** **chrupiące** **pieczywo** w **piekarni** **Spichlerz** i **piścacje** w **sklepiku** obok. Po szkole zjedz **pierogi** z **pierogarni** **Pierożek** lub **upieczoną** przez babcię **pieczeń** z **pigwą**. Wieczorem **upiechimy** **pizzę** z **pieczarkami** z **pieca**. **Przepięknego** dnia!”. **Piotr** **zapiął** **pikowaną** kurtkę i ruszył **piorunem** do szkoły **pieszo**, miał tylko **pięćset** metrów, **podśpiewując** **piosenki** i **nucąc** **Chopina**. Nagle serce mocniej mu **zapikało**, bo przez **zagapienie** nie wziął **kąpielówek**, a mieli dziś zajęcia na basenie. **Zwątpił** w siebie. Dostał **palpitacji**. Ciekawe czy mu się **upieczce**?! Po w-fie miał jeszcze **pięć** lekcji. Na matematyce uczyli się o **Pitagorasie** i liczbie „**PI**”. Na geografii rozmawiali o **najpiękniejszych** górach w **Europie** – **Pirenejach** i **Pieninach**, oraz o **alpinizmie**. **Pietrek** postanowił, że zostanie **alpinistą**. Zaplanował, że cały **lipiec** i **sierpień** będzie **wspinał** się w okolicach **Pieskowej Skały**. Pojedzie też nad morze, bo kocha **piaszczyste** plaże. **Piasek** i morska **piana** pojawiły mu się przed oczami. Na polskim pani **Piwowarczyk**, z **spiczastym** nosem i wysoko **upiętym** kokiem, kazała **wypisać** wyrazy na sylabę „**pi**”. **Piotrula**, choć był **pilnym**, **piątkowym** uczniem, **zglupiał**, ale wyjął **długopis** z **piórnika**. Nagle coś go **piknęło** i zaczął pisać: pisarz, pilot, pisarka, pismo, pijany, piśmiennictwo, pisarski, pieprz, pieprzny, piekło, pióro, pisak, piosenkarz, piosenkarka, piec, pierwsonek, pisanka, piecyk, Pinokio, piaskownica, Piłat, pianie, pikawka, pieczęć, pieczętka, piąc, pieniądze, pion, pionek, piła, piłkarski, pierze, piach, piaskowy, piastować, piąć się, piątka, picie, picować, piechota, piechur, piknik, piecza, pieczara, pieczętować, pieczołowity, piegi, piekarz, piernik, piekarnictwo, piekący, pikantny, pionowy, pieklić się, piccolo, pielęgnać, pielęgnować, pielgrzym, pielgrzymka, pielić, pielucha, pieluszka, pienić się, pieniądze, pienisty, pień, pieprzyk, pierdoła, pieroński, pieśń, pilniczek, piersi, pierścień, pierścione, pikle, pierwiastek, pierworodny, pierwotnie, pierwowzór, pierwszak, pierwszeństwo, pierwszoklasista, pigment, pięta, pierwszoplanowy, pigmej, pierwszorzędnym, pianista, pianino, piramida, piętro, picie, pisklę, pik, pin, piwonia, piroman, pić, piorę. Omawiali też przygody **Pippi** Langstrumpf. Kolejną lekturą będą „**Chłopi**”. Na historii pani **Piekarczyk** w **papilotach** mówiła **najpierw** o **pierwotnych** ludziach – **australopitekach**. Następnie **pisali** o dynastii **Pierwszych Piastów**. Na angielskim poznali słówka: **pink**, **pig**, **pineapple**, **pine**, **piece**, **pick**, **pipe**, **pickle**, **picnic**, **picture**, **pie**, **pierce**, **pigeon**, **piglet**, **pigtail**, **pill**, **pile**, **pillar**, **pilgrim**, **pixel**, **pinch**...

To był **pioruńsko** ciężki **piątek** dla **Piotrunia**.

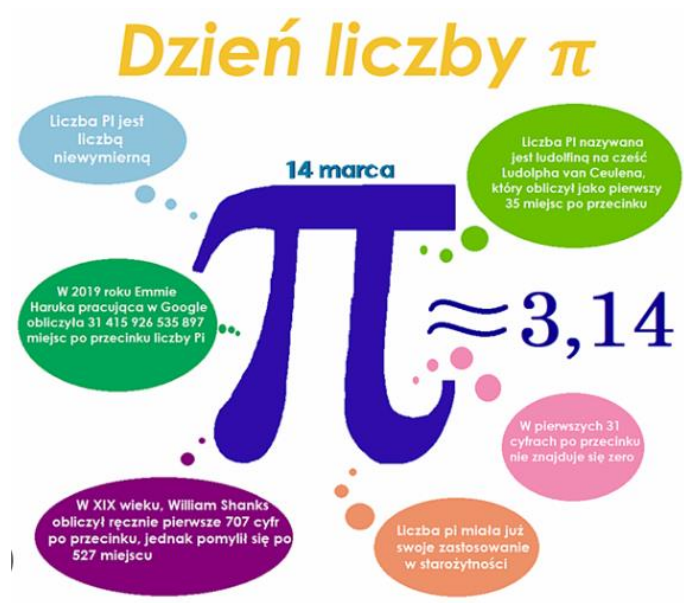
Zuzanna Wąsiel, klasa 6

Piątkowego popołudnia Piotrek pisał pisakiem piosenkę pismem pięknym na papierze. Popisał sobie trochę i pomyślał, że piękna jest pogoda i pójdzie na spacer. Lecz przypomniał sobie że musi napisać pierwsze zadanie z ćwiczeń do techniki czyli pismo techniczne i musi przeczytać „Pinokio”.

Na pierwszej lekcji pisali w ćwiczeniach na plastyce. Na drugiej lekcji uczyli się grać na pianinie. Na matematyce uczyli się wzoru Pitagorasa. Na lekcji przyszła do nich szkolna pielęgniarka. Na historii porozmawiali o kapitanach i piratach a na w-f grali w piłkę nożną. Po tej lekcji wypił dużo wody. Przez okno zobaczył, że dzieci bawią się w piaskownicy. Spakował piórnik i wyszedł ze szkoły. Pomyślał sobie, że musi upiec pierniki w domu. Potem wyszedł z domu na spacer ze swoim psem do pięknego parku i poszedł po pieprz do sklepu gdy dostał pieniądze.

Wieczorem ubrał piżamę i poszedł spać.

Maria Kazubek, klasa 6

Eko-poradnik

Dzień Ziemi — dlaczego powinniśmy dbać o naszą planetę? Czy zastanawialiśmy się kiedykolwiek: „Jak wyglądałby świat bez wody, jedzenia i zieleni?” 22 kwietnia Dzień Ziemi to idealny czas, aby się nad tym zastanowić. Każda chwila na naszej planecie to chwila cudowna. Życie na Ziemi to dar, który dostaliśmy i powinniśmy z niego korzystać jak najdłużej, bo planeta, na której jest czyste powietrze, rośliny i różne istoty tego świata, jest tylko jedna, a znaleźć taką drugą nie jest łatwo. Więc pomyślmy, że gdyby świat tak wyglądał, nie moglibyśmy żyć na tej planecie. Nie było by łatwo o czystą wodę czy o świeże powietrze. Każdy z nas powinien działać na rzecz planety, a jeżeli nie wiecie jak, niżej znajdziecie kilka prostych sposobów co możecie zrobić!

Pomyślcie, że życie na Ziemi zależy tylko od nas! Każdy śmieć wyrzucony na ulicę to kolejna cegiełka do wielkiej góry śmieci, którą produkujemy. Czy na pewno chcemy tak żyć, ze świadomością, że możemy utonąć pod górą odpadów? Przyczynić się do śmierci wielu istot na świecie. Wydaje nam się, że to czas, aby zastanowić się, co robimy na co dzień, i **ZROBIĆ COŚ DLA PLANETY ,CZYLI DLA SIEBIE!**

Możecie zacząć od małych kroków, które uratują wiele żyć i poprawią waszą jakość życia.

- Noście reklamówki wielorazowe, to pomaga, a poza tym nie przepłacacie na zakup czegoś, co zmrunie się po pierwszym razie!
- Recyklinguj odpady, to daje im drugie życie i nie zanieczyszcza planety.
- Nie wyrzucaj śmieci gdzie popadnie, **PRZECIEŻ ISTNIEJĄ KOSZE!**
- Oszczędzaj wodę, możesz brać prysznic zamiast kąpeli w wannie i zakręcać kran, to nie takie trudne!
- Wybieraj rower zamiast aut, twoje płuca i powietrze będą Ci bardzo wdzięczne. Będzie mniej spalin, a twoje ciało przy okazji stanie się silniejsze. Brzmi ja darmowa Siłka, nie? ■ Segreguj śmieci! Dzięki temu mniej odpadów trafia na wysypiska, a surowce mogą być ponownie wykorzystane.
- Możesz też od czasu do czasu posprzątać swoją okolicę! Przecież to nic trudnego, ale robi ogromną różnicę i ratuje zwierzęta. Możesz zabrać ze sobą znajomych. **IM WIĘCEJ RĄK DO PRACY TYM LEPIEJ!!!!!!**

W naszej szkole również odbył się taki dzień. Uczniowie ubierali się na zielono i niebiesko. Był również konkurs na najładniejsze zwierzę zrobione z odpadów, powstały ciekawe, zachwycające modele m.in rysia, żbika europejskiego, salamandry plamistej czy też mniej znanych nam zwierząt jak kania ruda i nadobnica alpejska. Uczniowie naprawdę chętnie brali udział w tym dniu.

Pamiętajcie! Dzień ziemi tylko przypomina o dbaniu o naszą planetę, ale naszym zadaniem jest codziennie robić małe kroczki na drodze do ratowania jej, ale także zmieniać warunki np. mniej zanieczyszczać powietrze czy oszczędzać wodę. Późniejsze pokolenie bardzo nam za to podziękuje. Zapamiętaj, że **WSZYSTKO, CO ROBISZ DLA ZIEMI, ROBISZ TEŻ DLA SIEBIE!!!!**

AUTORKI: Alicja Trębacz i Zuzanna Wąsiel kl. VI

Korona Gór Polski

i Ty możesz ją zdobyć!

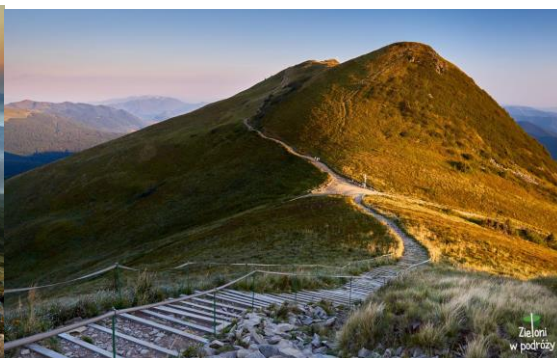
Korona Gór Polski to lista 28 najwyższych szczytów w różnych pasmach górskich w naszym kraju. Program powstał w 1997 roku i umożliwia turystom zdobywanie pieczętek poprzez wchodzenie na wyznaczone szczyty, a po ukończeniu całego cyklu otrzymuje się certyfikat i odznakę KGP. Celem jest promocja turystyki górskiej, zdobywanie wiedzy o górach oraz zachęcanie do aktywnego wypoczynku.

Oto niektóre zdjęcia z Korony Gór Polski:

Babia Góra

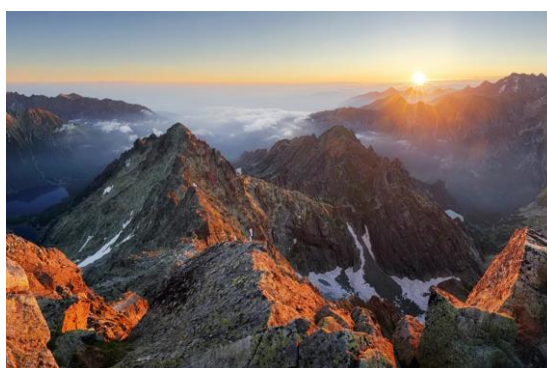
Tarnica

Śnieżka

Rysy

Poniżej, na rysunku znajduje się zestawienie wszystkich 28 szczytów:

Moja górską przygoda

Ja swoją przygodę ze zdobywaniem Korony Gór Polski rozpoczęłam od niewielkiego szczytu Lubomir, który leży blisko naszej miejscowości i aktualnie zdobytych mam około połowy szczytów. Niektóre były proste do zdobycia, a niektóre wymagały całodziennej wędrówki. Podczas zdobywania gór nie ma limitu czasowego, dlatego do tego celu podchodzę spokojnie i wyprawy planujemy wtedy, kiedy mamy na to czas i ochotę. Jest to dla mnie fajna przygoda, czas spędzony z rodziną i przyjaciółmi w otoczeniu natury. Może wchodząc na następne góry spotkam kogoś z Was? Do zobaczenia w górach!

Amelia Piątek, klasa 4

Dzień Mamy 26 maja

Dzień Mamy to święto, które obchodzimy w każdym kraju. Nie jest to tylko święto. Jest to dzień, w którym dziękujemy swoim najbliższym i najważniejszym osobom za to, że są z nami w najgorszych chwilach, że zawsze nas pocieszają, poświęcają nam swój czas i choć bywa, że są nadopiekuńcze i się denerwują, to bardzo nas kochają!

„Jest taka miłość, która wspiera, dodaje skrzydeł, nie szczędzi ofiar, płacze, przebacza, odepchnięta wraca- to miłość macierzyńska”-

Józef Ignacy Kraszewski

Kiedy obchodzi się Dzień Matki na świecie?

Najwcześniej Dzień Matki obchodzi się w Norwegii. Święto mam przypada tam na drugą niedzielę lutego. Z kolei 3 marca świętują mamy w Gruzji. W krajach bałkańskich, ale także w Wietnamie, Maroku, Afganistanie, Rosji i Białorusi Dzień Matki przypada 8 marca, a więc wtedy, kiedy w wielu krajach obchodzony jest międzynarodowy Dzień Kobiet. W niektórych państwach, np. w Wielkiej Brytanii czy Irlandii Święto Matki jest związane z kalendarzem liturgicznym - wypada w czwartą niedzielę wielkiego postu. Świętego. Wtedy przesuwają się go na pierwszą niedzielę czerwca.

DZIEŃ MATKI W RPA

W Republice Południowej Afryki Dzień Matki obchodzony jest w drugą niedzielę maja. Dzieci tradycyjnie wręczają mamom goździki jako wyraz miłości i wdzięczności. Popularnym zwyczajem jest także zakładanie ubrań w symbolicznych kolorach- czerwonym lub różowym dla uczczenia żyjących matek, natomiast białym, jeśli mama już odeszła.

Zdecydowanie najbardziej popularną datą świętowania Dnia Matki na świecie jest druga niedziela maja. W tym dniu życzenia otrzymają matki w aż 70 państwach, m.in.: w Australii, Austrii, na Bahamach i Kubie, na Łotwie i Ukrainie, a także na Tajwanie, w Ugandzie, Turcji, Zimbabwie, Chinach, na Cyprze oraz Islandii i w Stanach Zjednoczonych.

DZIEŃ MATKI W TAJLANDII

W Tajlandii Dzień Matki obchodzony jest wyjątkowo uroczysto. Przygotowania rozpoczynają się już na kilka tygodni przed świętem. Domy ozdabiane są flagami, kwiatowymi girlandami, światełkami oraz portretami Królowej. Kulminacją obchodów są barwne procesje i pokazy fajerwerków, zwłaszcza w Bangkoku.

DZIEŃ MATKI W POLSCE

Pierwszy Dzień Matki w Polsce obchodzono w 1914 roku w Krakowie. Po odzyskaniu niepodległości święto to stało się ogólnopolską tradycją. Początkowo obchodzono je dwa tygodnie wcześniej niż obecnie, a jego organizacją zajmował się Polski Czerwony Krzyż. W okresie międzywojennym podejmowano próby połączenia Dnia Matki z Dniem Kobiet, jednak bez powodzenia.

Później świętuje już tylko kilka krajów, a wśród nich Polska (26 maja) i Boliwia (27 maja). Najpóźniej (choć nie zawsze) Dzień Matki obchodzony jest w Algierii, na Dominikanie, na Haiti, na Mauritiusie, w Szwecji i w Tunezji - tam przypada on w ostatnią niedzielę maja.

W przypadku Francji Dzień Matki również wypada w ostatnią niedzielę maja, chyba, że koliduje z obchodami święta Zesłania Ducha

Korzenie w starożytności

Starożytna Grecja i Rzym: Już w starożytnych kulturach obchodzono święta ku czci matek. Grecy oddawali cześć **bogini Rei** – matce wszystkich bogów olimpijskich, a Rzymianie czcili **boginię Cybele** – symbol płodności i macierzyństwa. Obchody te miały formę wiosennych festynów i procesji.

Matczyna niedziela w średniowieczu

Skąd wzięło się to święto?

W Anglii w XVII wieku obchodzono tzw. Mothering Sunday – niedzielę, w której dzieci (często służące i czeladnicy) mogły wrócić do swoich rodzinnych parafii i odwiedzić matki. Był to dzień modlitwy, refleksji i rodzinnego spotkania.

Dlaczego mama jest taka ważna?

Mama to nasza pierwsza i najważniejsza osoba w życiu. Jeśli czujemy się przez nią kochani i bezpieczni **to w życiu dorosłym łatwiej nam radzić sobie z emocjami**, wierzyć w siebie i zaprzyjaźniać się z innymi.

Już kiedy jesteśmy w brzuchu mamy, ona daje nam wszystko, co potrzebne do życia – nawet swoją odporność, żebyśmy nie chorowali. Po narodzinach to jej głos, ciepło i obecność uspokajają nas i sprawiają, że czujemy się dobrze.

To mama najczęściej uczy nas ważnych rzeczy: jak być cierpliwym, pomagać innym, być dobrym i pracowitym. Czasem mówi, a czasem po prostu pokazuje to swoim zachowaniem.

W naszej szkole również odbył się Dzień Mamy i Taty. Został on przygotowany przez uczniów klas 2, 4 i 6. Uczniowie wykazali ogromny talent recytatorski, jak również taneczny. Nie zabrakło też śpiewu. Dzieci wykonały dla rodziców przepiękne upominki, które wręczały na akademii.

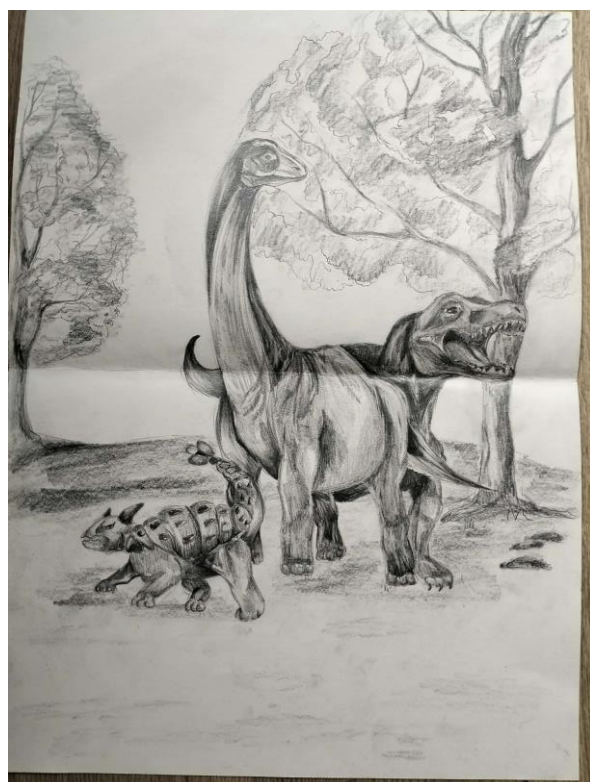
Zuzanna Wąsiel, klasa 6a

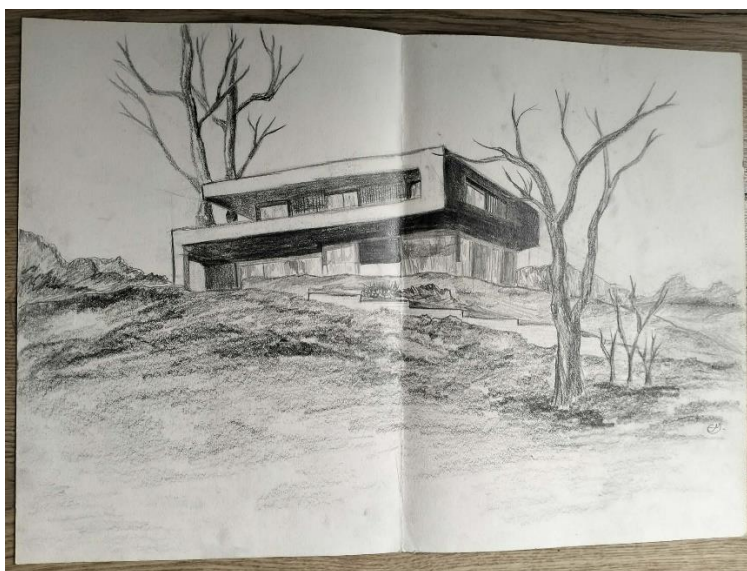
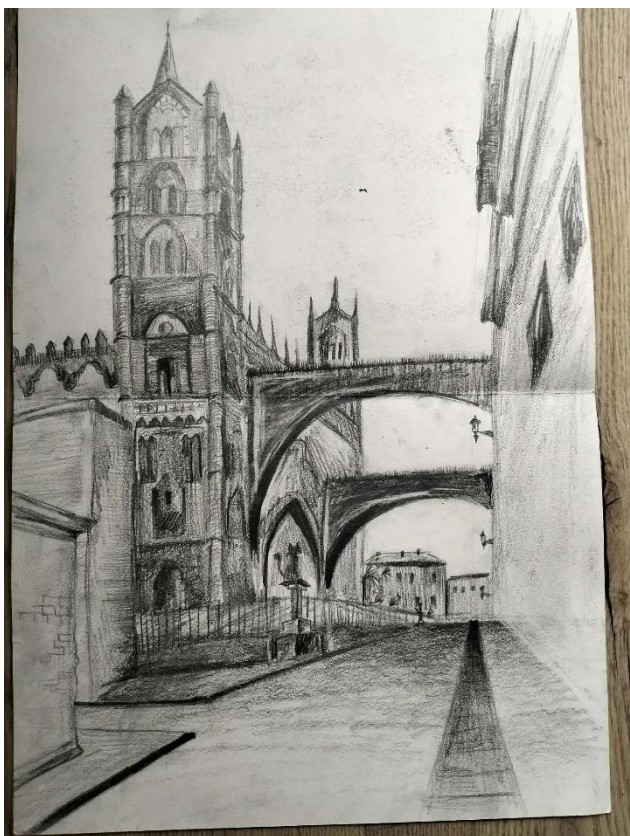
GALERIA PLASTYCZNA WERONIKI PŁAZIEŃSKIEJ, KLASA 7

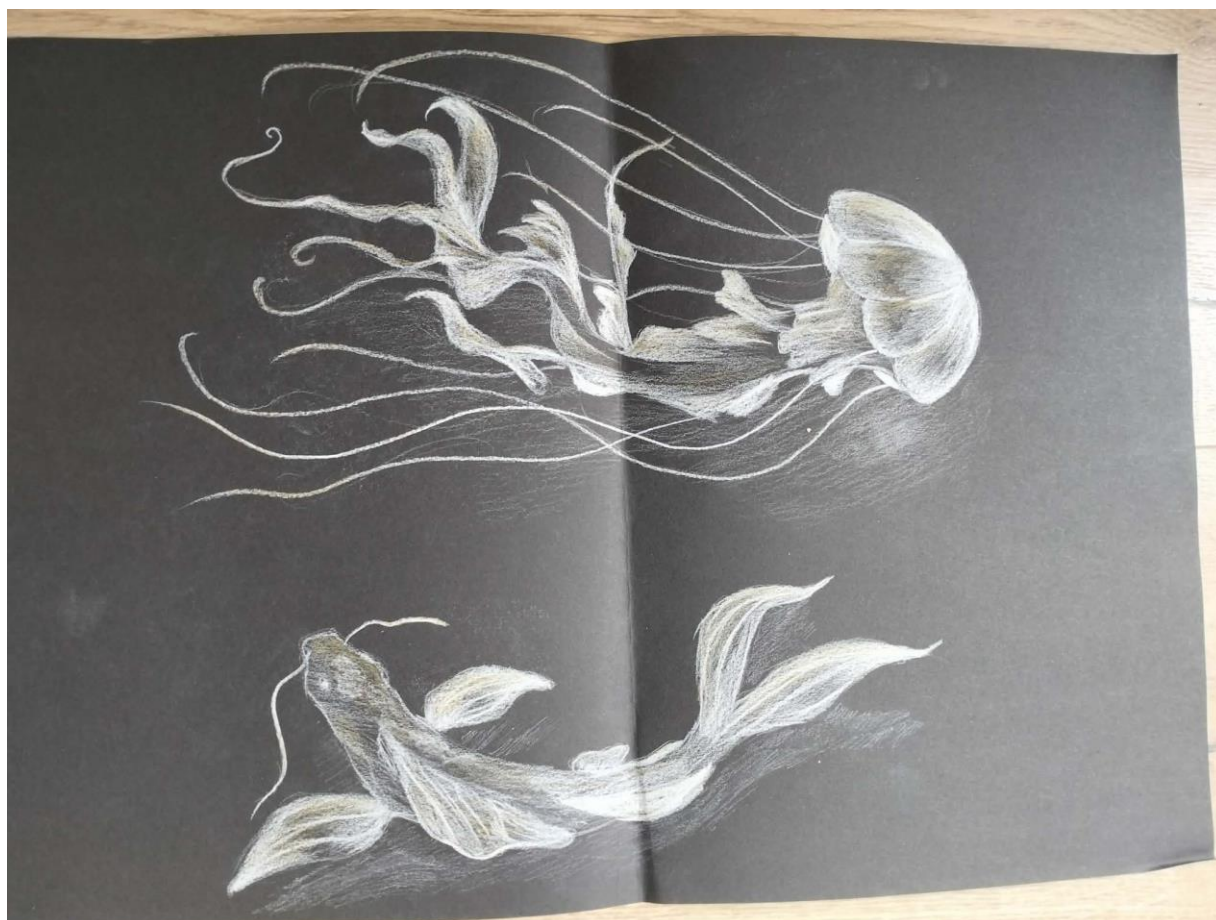

GALERIA PLASTYCZNA MARTYNY GABRYŚ , KLASA 6

**Redakcja gazetki szkolnej- uczniowie szkoły pod kierunkiem
pani Anetty Świerczek- Sumery**

Źródła grafiki i artykułów prasowych: zasoby Internetu